

KULTUR

FÖR ÖKAD ATTRAKTIVITET

En utredning om Hallands kulturliv
oktober 2007 – januari 2008

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Inledning	5
1.1 Uppdrag	5
1.2 Metod.....	6
1.3 Aktuella politiska uppdrag	8
2. Regional kultur i Halland	11
2.1 Region Halland och kulturen.....	11
2.2 Organisationer med institutionsuppdrag	14
2.3 Organisationer med organisationsuppdrag	35
2.4 Kulturprojekt	37
3. Utgångspunkter för överväganden	38
3.1 Kultur som utvecklingsfaktor	38
3.2 Den halländska kulturen i siffror	42
3.3 En strategi för ett attraktivare Halland – några utgångspunkter	46
4. Överväganden och förslag	49
4.1 Kultur för ökad halländsk attraktivitet	49
4.2 Kultur för ökad halländsk tillväxt	53
4.3 Den regionala kulturverksamhetens struktur	55
4.4 Region Halland som uppdragsgivare.....	65
Referenser	70

Utredningen är beställd av Regionstyrelsen i Halland (2007-03-28, §24)

Utredare: Gunnar Larsson, Göteborg

Sekreterare: Jörgen Olsson, Göteborg

© Region Halland

Sammanfattning

Region Halland vill med kulturens hjälp öka Hallands attraktivitet och utvecklingskraft. Därför beslutade regionstyrelsen den 28 mars 2007 att genomföra föreliggande utredning. Inom ramen för denna har vi träffat och ingående intervjuat ett 60-tal ledande företrädare för de regionala kulturinstitutionerna och organisationerna, för Region Halland, landstinget och länets kommuner, samt för det halländska näringslivet och berörda statliga myndigheter. Vi har också haft en omfattande dokumentation till för vårt förfogande.

Foto: Anders Sällström

Slutsatser

Vi konstaterar

- att* Halland är ett välmående län med ett i många avseenden rikt och levande kulturliv med goda utvecklingsförutsättningar,
- att* Region Halland systematiskt har strukturerat de uppgifter inom kulturområdet som man övertagit från landstinget och preciserat dem i form av överenskommelser med ett stort antal utförare; nu är det tid att rikta fokus mot den regionala kulturpolitikens innehåll,
- att* den regionala kulturpolitiken hittills främst inriktat sig på att tillgodose basuppdraget; nu bör det också ges utrymme att söka konstnärlig spets med nationell lyskraft, samt
- att* det borde finnas utrymme att avsätta ytterligare resurser till den regionala kulturen. Trots att Halland är ett rikt län har det lägre offentliga kulturutgifter än något annat län. För att nå upp till riksgenomsnitt skulle Hallands kommuner tillsammans behöva satsa ytterligare närmare 45 miljoner kronor per år på kultur och landstinget genom Region Halland ytterligare 15 miljoner kronor.

Förslag

För att utveckla den regionala kulturen och med dess hjälp öka Hallands attraktivitet föreslår vi

- att* huvuddelen av konsulentverksamheten inom kulturområdet sammanförs till en organisation med en egen chef inom Region Hallands kansli.
- att* konsulentverksamheten ges en ny, kompletterande uppgift, som går ut på att underlätta för konstnärer och kulturentreprenörer att etablera sig.
- att* Teater Halland och den producerande delen av Musik i Hallands verksamhet sammanförs i ett gemensamt aktiebolag med verksamhet på flera platser och med väsentligt större resurser än i dag för teaterverksamheten. Resterande del av Musik i Halland införlivas i den nya konsulentorganisationen.
- att* de båda läns museerna får egna regionala uppdrag från Region Halland och ombildas till aktiebolag med Region Halland och respektive kommun som hälftenägare. Kulturmiljövården överförs till ett aktiebolag med Region Halland som ägare, medan Stiftelsen Hallands läns museers framtid och förvaltningen av museernas samlingar, donationsmedel och fastigheter utreds vidare.
- att* Region Halland tar ett tydligare och mer aktivt ansvar för samråd och samverkan mellan kulturverksamheterna. Ett sätt att stärka banden mellan dessa är att bjuda in till återkommande kulturdagar, där länets kulturliv får tillfälle att samlas.
- att* öronmärkta utvecklingsresurser ska avsättas redan i de regionala kulturinstitutionernas verksamhetsplanering.
- att* institutionsuppdragen preciseras i dialog med uppdragstagarna. En tydligare prioritering mellan olika ändamål och uppgifter bör eftersträvas och ett fåtal relevanta effektmål anges.
- att* formerna för att redovisa institutionsuppdragen preciseras, skriftligt såväl som muntligt.

- att* Region Hallands kansliresurser inom kulturområdet förstärks för att utveckla rollen som uppdragsgivare och samtalspartner för de regionala kulturverksamheterna.
- att* en kulturberedning inrättas i regionstyrelsen, alternativt utses ett par ledamöter med särskilt ansvar för kulturfrågor. Detta för att skapa en kontaktyta gentemot kulturverksamheternas styrelser och ge kulturpolitiken större utrymme inom regionstyrelsen.
- att* Varbergs fästning och Tjolöholms slott utvecklas som arenor för konst, musik, teater, dans och annan kultur.
- att* samtal inleds om att utveckla Läns museet Varbergs lokaler. Bland annat behövs en ny och större reception och en ökad tillgänglighet för rörelsehindrade.
- att* nya samtal inleds om en tillbyggnad av Läns museet Halmstad, med lokaler där museets konstsamling kan visas.
- att* andra museer, vid sidan av de båda läns museerna, kan ges mindre regionala uppdrag, för att utveckla spetskvaliteter och göra den regionala museiverksamheten tillgänglig i hela länet.
- att* Isildurs bane och Teater Albatross ges större uppdrag, för att bättre tillvarata de spetskvaliteter de representerar. Också andra fria grupper bör på sikt kunna få liknande institutionsuppdrag.
- att* en årligen återkommande halländsk kulturfestival arrangeras.
- att* en dialog inleds med det halländska näringslivet för att undersöka förutsättningarna för medfinansiering och gemensamma satsningar inom kulturområdet.
- att* Region Halland tillförs ytterligare resurser för att genom ett antal utvalda, strategiska kulturpolitiska insatser öka Hallands attraktivitet. Ett tillskott till driftbudgeten för regional kulturverksamhet på i storleksordningen 15 miljoner kronor per år bedöms vara nödvändigt för att genomföra ovanstående förslag och uppnå den konstnärliga spets och lyskraft som eftersträvas.

1. Inledning

Region Halland vill använda den regionala kulturpolitiken och dess instrument för att öka Hallands attraktivitet och utvecklingskraft. För att åstadkomma detta har man tillsatt utredningen *Kultur för ökad attraktivitet*. I detta första avsnitt presenteras uppdraget närmare, liksom hur utredningsarbetet har bedrivits. Dessutom berörs några viktiga omvärldsförändringar av avgörande betydelse för den regionala kulturpolitiken i Halland.

1.1 Uppdrag

Regionstyrelsen beslutade den 28 mars 2007 att utreda den regionala kulturverksamheten. Utredningen ska ge underlag till:

- nya evenemang, projekt och aktiviteter,
- beslut om kulturinstitutionernas organisation och verksamhet, samt
- beslut om medelsfördelningen.

Syftet med utredningen är att med hjälp av kulturens utvecklingskraft förstärka Hallands attraktivitet. Man eftersträvar ett kulturliv som i högre grad än i dag kännetecknas av profil och spetskvalitet, nyskapande, attraktivitet och synlighet. Region Hallands anslag ska därför starkare kopplas till förmågan att förnya sig och skapa spetsiga verksamheter, som bidrar till att Halland uppfattas som en spännande region att besöka, bo och bedriva verksamhet i. Det talas i uppdragsbeskrivningen också om att kulturinstitutioner, kulturorganisationer och enskilda kulturutövare ska fungera som drivkrafter i en regional utvecklingsprocess. Ett annat mål är att engagera nya aktörer och partners för att utveckla nya idéer och initiativ.

Som **målgrupp** för utredningen anges kulturinstitutioner, kulturorganisationer, konstnärer och kulturutövare/kulturentreprenörer samt nya krafter som vill engagera sig i utvecklingen av Hallands kulturliv.

Det betonas i uppdragsbeskrivningen att utredningen primärt syftar till att **höja kvaliteten**, inte att sänka kostnaderna. I stället poängteras att utredningen har en ekonomiskt offensiv inriktning, som kan komma att resultera i en omfördelning av medel mellan kulturinstitutionerna. De kulturinstitutioner och kulturutövare som kännetecknas av hög konstnärlig kvalitet och har de bästa idéerna för att öka regionens attraktionskraft ska ges ett ekonomiskt utrymme för att under ett eller flera år förverkliga dem, anges det vidare.

Utredarna ges ett uttryckligt och tydligt mandat att tänka och agera fritt.

1.2 Metod

Utredningen har bestått i en översiktlig genomlysning av de verksamheter som utför institutionsuppdrag åt Region Halland, reglerade i särskilda överenskommelser. Med hjälp av intervjuer och verksamhetsdokumentation har dessa verksamheter analyserats, liksom hur Region Halland utformat och genomfört sin kulturpolitik. Vidare har vi sökt orientera oss om viktigare pågående och förväntade förändringar av den nationella kulturpolitiken och andra politikområden av betydelse för uppdraget.

Intervjuer

Under utredningsarbetet har vi träffat och intervjuat ledande politiska företrädare för Region Halland, liksom ansvariga tjänstemän på Region Hallands kansli. Vi har även träffat och intervjuat företrädare för de 15 organisationer som har ett institutionsuppdrag från Region Halland samt för Läns museet Halmstad och Läns museet Varberg. Vad gäller de större organisationerna har vi först träffat styrelsernas presidier och i ett senare skede även chefstjänstemannen och ofta även ytterligare medarbetare. I andra fall har vi träffat styrelsens ordförande och chefstjänstemannen samtidigt. Ett par verksamheter saknar egna styrelser. Där har vi träffat och intervjuat chefstjänstemannen.

Under dessa möten har de intervjuade fått tillfälle att presentera sin verksamhet och lyfta fram idéer och tillgångar som kan utvecklas vidare för att uppnå utredningens syften, såväl inom den egna verksamheten som inom det halländska kulturlivet i stort. Därutöver har en rad verksamhetsspecifika frågor diskuterats, liksom vilka förväntningar de intervjuade har på utredningen. De har även ombetts att utveckla sin syn på Region Halland som uppdragsgivare. Samtalen har i regel varat mellan en och en halv och två timmar.

För att få ett bredare perspektiv på det halländska kulturlivet och fånga in synpunkter från Hallands kommuner och landsting har vi också träffat och samtalat med kommunstyrelsens ordförande och kulturchefen i var och en av de sex kommunerna samt landstingsstyrelsens ordförande. Vi har även intervjuat företrädare för det halländska näringslivet samt för länsstyrelsen och Statens Fastighetsverk, liksom några andra personer med viktiga kunskaper om Halland och dess kulturliv. Därutöver har vi stämt av de viktigaste förslagen med företrädare för Statens Kulturråd.

Sist i rapporten, under rubriken Referenser, återfinns en fullständig förteckning över de personer som vi intervjuat. Sammanlagt rör det sig om ett drygt 60-tal personer.

Tryckta källor

Som komplement till dessa intervjuer har vi haft tillgång till en omfattande dokumentation. Centrala dokument vad gäller Region Hallands sätt att bedriva regional utvecklingspolitik och kulturpolitik har varit den regionala utvecklingsstrategin för 2005-2020, *Halland – bästa livsplatsen*, och Region Hallands *Handlingsprogram för kultur* med överenskommelser om institutionsuppdrag och organisationsuppdrag, liksom förslag till *Tillväxtprogram 2007-2010*, verksamhetsplaner, projektplaner och annan verksamhetsdokumentation.

Vad gäller de studerade organisationerna har vi främst förlitat oss på verksamhetsberättelser och årsredovisningar, samt ett stort antal broschyrer, rapporter, avtal, urkunder och PM som beskriver och reglerar de enskilda verksamheterna. Därtill har vi haft tillgång till ett antal skrifter som mer övergripande eller tematiskt beskriver de verksamheter som Region Halland stöder. Som exempel kan nämnas informationsskriften *Kultur i Halland*.

Som ett led i omvärldsanalysen har vi även studerat aktuella utredningar, propositioner och andra politiska initiativ av vikt för projektet. Särskild betydelse i detta avseende har den nyligen tillsatta Kulturutredningen tillmätts, liksom Orkesterutredningens och Ansvarskommitténs slutbetänkanden och förslag.

Tidplan och bemanning

Utredningen inleddes den 1 oktober 2007 och slutredovisades den 20 februari 2008. Resultatet av projektet redovisas i denna rapport.

Som utredare har **Gunnar Larsson**, Göteborg, engagerats och som sekreterare **Jörgen Olsson**, Göteborg.

1.3 Aktuella politiska initiativ

Ett antal utredningsförslag och andra politiska initiativ har nyligen presenterats, vilka kan förändra villkoren för Region Halland och dess regionala kulturverksamhet. Bland dessa märks Ansvarskommittén och Orkesterutredningen. Dessutom har regeringen nyligen tillsatt en kulturpolitisk utredning.

Ansvarskommittén

I februari 2007 presenterade Ansvarskommittén sitt slutbetänkande SOU 2007:10 *Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft*. Kommitténs förslag skulle innebära stora förändringar för Region Halland och de regionala kulturverksamheterna, om de genomförs. Kommittén föreslår nämligen att dagens landsting ersätts av färre och större regionkommuner med ett sammanhållet ansvar för hälso- och sjukvård och regional utveckling, efter förebild från Skåne och Västra Götaland. Kommittén förordar ett invånarantal på 1 till 2 miljoner, liksom att varje regionkommun bör ha ett eget regionsjukhus och minst ett eget universitet med betydande fasta forskningsresurser. Den betonar emellertid också att regionkommunerna ska avgränsas så att deras invånare kan känna en anknytning till sin egen regionkommun och skisserar en regionbildningsprocess som bygger på lokala och regionala initiativ och leds av en statlig förhandlingsman.

Bortsett från eventuella indelningsförändringar innebär kommitténs förslag även att landstinget och Region Halland skulle ersättas av en direktvald regionkommun. Denna skulle självständigt få besluta om fördelningen av de statliga medel som omfattas av förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regionala kulturverksamhet, utan de inskränkningar som försöksverksamheten i Skåne innebär. För att säkra kontinuitet och genomslag för de nationella kulturpolitiska målen förlås i gengäld att respektive regionkommun ska teckna ett avtal med Statens Kulturråd om den övergripande användningen av dessa medel. Av samma skäl bibehålls kravet på regional medfinansiering.

Kommittén föreslår också att regionkommunerna får besluta om huvuddelen av kulturmiljövårdsanslaget. De får även ansvaret för de delar av naturvården som har närmast anknytning till regional utveckling – skötsel av naturreservat och annat fältarbete, rumslig planering och friluftsliv med mera. Samtidigt renodlas länsstyrelsernas uppgifter inom dessa båda områden till myndighetsrollen. Kommittén förordar att dess förslag, inklusive en eventuell indelningsreform, genomförs i samband med valet 2010.

Orkesterutredningen

I mars 2006 presenterade Orkesterutredningen sitt betänkande 2006:34 *Den professionella orkestermusiken i Sverige*. Där konstateras att musikutbudet har förändrats och att de traditionella orkestrarnas publik har minskat kraftigt. Också intresset för traditionella instrument har minskat, och det finns en oro för möjligheterna att i framtiden rekrytera kvalificerade orkestermusiker.

För att hantera dessa problem föreslår utredningen att regeringen tar fram riktlinjer för ett nytt, bredare orkesteruppdrag. Regeringen föreslås också ge Staten Kulturråd i uppdrag att tillsammans med de regionala huvudmännen utarbeta nya riktlinjer för statsbidraget till den regionala musikverksamheten. Ett villkor för statsbidraget föreslås vara en minst lika stor medfinansiering från huvudmännens sida. De medel som härvid eventuellt frigörs ska användas för att främja utvecklingen och samverkan inom orkesterverksamheten och stärka de professionella ”fria” större ensemblerna och mindre orkestrarna.

Orkesterutredningens förslag skulle få särskilt långtgående konsekvenser för Halland, om de genomförs, eftersom statsbidraget till Musik i Halland i dag är fyra gånger så stort som Region Hallands medfinansiering. Den nyligen tillsatta kulturutredningen har fått i uppdrag att väga in Orkesterutredningens förslag och remissinstansernas synpunkter i sina överväganden.

Kulturutredningen

Regeringen tillsatte sommaren 2007 en kommitté med uppgift att utreda kulturpolitikens övergripande inriktning och arbetsformer. Kommittén ska se över de nationella kulturpolitiska målen och vid behov föreslå förändringar. Den skall också pröva de statliga kulturpolitiska åtagandena och föreslå de omprioriteringar den finner motiverade. Kommittén ska vidare se över den statliga förvaltningsorganisationen och institutionsstrukturen. Syftet är att tydliggöra kulturinstitutionernas roller och precisera deras grunduppdrag. Dessutom ska den lämna förslag till hur samspelet mellan kulturpolitiken och andra politikområden ska utvecklas. Bland annat lyfts sambanden mellan kultur och regional utveckling, landsbygds- och storstadspolitik och ett kreativt näringsliv fram.

Vidare ska kommittén undersöka varför det svenska kulturlivet i så liten omfattning finansieras med enskilda medel och pröva hur försörjningsmöjligheterna för kulturskapare kan främjas. Den ska också pröva om antalet stödformer kan nedbringas och om detalj- och genrestyrningen kan minska. Kommittén ska slutligen även se över inriktningen och formerna för det statliga stödet till den regionala nivån. I detta

sammanhang ska den fästa stort avseende vid de regionala huvudmännens synpunkter och hålla sig underrättad om beredningen av Ansvarskommitténs förslag inom kulturens och kulturmiljövårdens område.

Budgetpropositionen

I budgetpropositionen 2007 presenterade regeringen en rad nyheter inom kulturområdet, bland annat en reform för scenkonst för barn och unga. En nyhet är också att endast barn och ungdomar upp till 19 år framöver kommer att ha fri entré till statliga museer. Av särskilt intresse för den regionala kulturverksamheten är att en nationell koordinator för museiområdet tillsätts. De närmare formerna för detta uppdrag kommer att presenteras senare och utformas i nära dialog med museisektorn.

2. Regional kultur i Halland

I detta kapitel tecknas en övergripande bild av den regionala kulturverksamheten. I avsnitt 2.1 beskrivs Region Halland och dess arbete med regional kulturverksamhet närmare, medan de regionala kulturverksamheterna som sådana presenteras i avsnitt 2.2, 2.3 och 2.4.

2.1 Region Halland och kulturen

Region Halland ansvarar för den regionala kulturverksamheten i Hallands län. Denna består i allt väsentligt av de uppgifter med tillhörande finansiering som man 2003 övertog från landstinget.

Region Halland

Region Halland är ett kommunalförbund som bildats av landstinget och kommunerna i Hallands län och som arbetar för regional utveckling. Det grundades den 1 januari 2003 och övertog då de uppgifter och resurser som landstinget hade inom området – näringslivsutveckling, folkhälsa, miljö, utbildning och inte minst kultur. Samtidigt axlade det rollen som regionalt kommunförbund och övertog, som samverkansorgan, en rad statliga uppgifter inom det regionala utvecklingsområdet. Region Halland är bland annat ansvarig för att utarbeta det regionala utvecklingsprogrammet och länsplanen för regional transportinfrastruktur för Hallands län och leder arbetet med det regionala tillväxtprogrammet.

Dess högsta beslutande organ är **regionfullmäktige**, medan **regionstyrelsen** svarar för den löpande politiska styrningen. Region Hallands kansli finns i Halmstad och hade i oktober 2007 41 fast anställda medarbetare och 39 projektanställda. **Kansliet** leds av regiondirektören och är organiserat i tre enheter – Tillväxtenheten med 17 medarbetare, Livsmiljöenheten med 16 medarbetare och Administrativa enheten med 9 medarbetare. Därtill finns ett nyinrättat sekretariat i Kungsbacka för Mål 3-programmet för Kattegatt-Skagerack, KASK-sekretariatet, med 4 medarbetare. Inom Livsmiljöenheten inryms bland annat kulturchefen samt Regionbibliotek Halland med fem medarbetare (jfr avsnitt 2.2).

Överenskommelser om regional kulturverksamhet

I *Handlingsprogram för kultur* slås fast att Region Halland ansvarar för kulturpolitiken på regional nivå. Det innebär bland annat att Region Halland svarar för bidrag till länsövergripande organ, medan kommu-

nerna understödjer lokala organ med en enskild kommun som verksamhetsområde.

Den regionala kulturpolitiken verkställs genom överenskommelser mellan Region Halland och regionala kulturinstitutioner, organisationer, fria grupper och projektägare. Tre former av överenskommelser finns:

1. Ett **institutionsuppdrag** är ett avgränsat kulturpolitiskt uppdrag som vanligen omfattar statsbidragsberättigade verksamheter. I regel utser Region Halland representanter i dessa organisationers styrelser. Under 2007 har 15 organisationer institutionsuppdrag från Region Halland.
2. Ett **organisationsuppdrag** kännetecknas av partnerskap och ges efter särskilda regler till organisationer med vilka Region Halland kommit överens om gemensamma mål för Hallands utveckling. Under 2007 har 37 organisationer organisationsuppdrag från Region Halland.
3. Ett **kulturprojekt** är ett målstyrt och tidsbegränsat uppdrag med stark utvecklingsprägel, men kan även avse ett kulturarrangemang. Under 2007 pågick ett 30-tal projekt som Region Halland finansierade.

Inom ramen för dessa överenskommelser tilldelas de berörda kulturorganisationerna ett årligt anslag. Uppdragen följs upp och utvärderas gemensamt av Region Halland och de berörda organisationerna. I sina verksamhetsberättelser ska organisationerna årligen redovisa de insatser som gjorts inom ramen för uppdragen och analysera effekterna. Organisationsuppdragen har redan följts upp en första gång. Vad gäller institutionsuppdragen har uppföljningen skjutits upp i avvaktan på denna utredning.

Överenskommelserna gäller från 2006 och tills vidare. Uppsägning ska ske senast ett halvår före utgången av aktuellt kalenderår, vad gäller kulturinstitutionerna, och senast tre månader före, vad gäller övriga organisationer.

Kansliresurser och beslutsföra för kultur

Kultur är inget eget verksamhetsområde inom Region Halland. Organisatoriskt hör det hemma på Livsmiljöenheten, där en person, kulturchefen, handlägger Region Hallands kulturverksamhet. Därtill finns en projektanställd som på 60 procent av heltid arbetar med kulturfrågor, dock huvudsakligen med olika kulturprojekt.

Region Hallands politiska organisation består av regionfullmäktige och regionstyrelse. Ingen särskild beredning eller ledamot har ett utpekat ansvar för kultur eller någon annan verksamhet, utan alla frågor behandlas direkt av regionstyrelse och regionfullmäktige.

Samverkansfora

Tidigare fanns ett informellt **chefskollegium** som träffades regelbundet och som bestod av kulturchefen (sammankallande) och cheferna för de 7-8 större kulturinstitutionerna. På agendan stod planering, marknadsföring och information, men det fyllde även ett kollegialt syfte. Sedan arbetet med regionala uppdrag till kulturinstitutionerna och organisationerna påbörjades har chefskollegiet varit vilande.

Det mest aktiva samverkansforumet under senare år har i stället varit den **konsulentgrupp** som länsteaterföreningen sammankallat. Den består av representanter för länsteaterföreningen, bildningsförbundet, Musik i Halland, Dans i Halland, Film i Halland, Merkonst i Halland, hemslöjdsföreningen, regionbiblioteket och de båda länsmuseerna i Varberg och Halmstad och möts 6-7 gånger om året. Den kom till i samband med projektet *Vattenhållet II* 1999, ett länsövergripande nätverksbygge för att tillvarata ungdomars kulturintresse och skapa plattformar – vattenhål – för utövande och möten. Gruppens intresseområde har sedan dess vidgats. Den uppges också ha genererat ett flertal gränsöverskridande projekt och resulterat i ett antal arbetstillfällen för kulturarbetare. Neddragningarna inom länsteaterföreningens kansli har dock medfört att rollen som sammankallande sedan i juli 2007 alternerar mellan de aktuella organisationerna.

Kulturchefen planerar också att i januari 2008 åter **aktivera chefsgruppen**, som är tänkt att träffas 1-2 gånger om året för att diskutera övergripande, gemensamma frågor och för kollegial samvaro. Fokus riktas dock på ett antal mer **uppgifts- och resultatorienterade grupper**, vilka ska arbeta mer operativt med frågor av tydligt gemensamt intresse. De kan variera över tiden, allteftersom verksamheterna förändras och nya samordningsbehov framkommer. Tänkbara teman för sådana grupper är kultur i skolan, kultur i vård och omsorg, samt samarbete mellan musik, teater och dans.

2.2 Organisationer med institutionsuppdrag

Institutionsuppdragen intar en särställning i Region Hallands kulturpolitiska arbete. Hit går inte endast huvuddelen av de kulturpolitiska resurserna. Här återfinns också uppdragen till de viktigaste regionala kulturinstitutionerna – Hallands läns museer, Teater Halland, Musik i Halland, Regionbibliotek Halland och andra. Därför har vårt intresse till stor del knutits till de organisationer som fullgör ett institutionsuppdrag åt Region Halland. De beskrivs kortfattat nedan. Deras respektive uppdrag återges också ordagrant, då dessa är avgörande för förståelsen av verksamheten och för den fortsatta analysen.

Stiftelsen Hallands läns museer

Länsmuseiverksamheten i Halland skiljer sig från andra län, i det att den är uppdelad i tre självständiga institutioner, var och en med sin egen styrelse.

Stiftelsen Hallands läns museer är ytterst ansvarig för länsmuseiverksamheten och äger dess samlingar, egna fastigheter och fondmedel. Själva museiverksamheten bedrivs dock av de båda ideella föreningarna Länsmuseet Halmstad och Länsmuseet Varberg på uppdrag av stiftelsen och genom avtal som årligen förnyas. Stiftelsen utvärderar fortlöpande hur den länsmuseala verksamheten bedrivs av föreningarna. Donationsmedel finns i tre separata stiftelser, med samma styrelser som Stiftelsen Hallands läns museer. Ojämförligt viktigast av dessa är Svea Larsons donationsfond. Den ska enligt donationsvillkoren användas till inköp av halländsk konst och konsthanverk till museets samlingar.

Stiftelsen Hallands läns museer svarar även för kulturmiljövård och konservering och leds av landsarkivarien. Kulturmiljövården bedrivs under namnet Kulturmiljö Halland och ger stöd åt länsstyrelse, kommuner och enskilda i kulturmiljöärenden. Bland annat utreder man och följer upp bidragsärenden åt länsstyrelsen och bistår kommuner i byggnads- och planärenden. Man är i färd med att kartlägga bebyggelsen i Halland i samarbete med länsstyrelse och kommuner. Kulturmiljö Halland utför även antikvariska kontroller i samband med restaureringar. Dessutom bedrivs arkeologisk verksamhet. Länskonserveringen arbetar med rådgivning åt museer, hembygdsföreningar och privatpersoner. Därtill bedrivs en rad samverkansprojekt. Viktigast av dessa har varit den så kallade *Hallandsmodellen*, som har bestått i att i samverkan med länsarbetsnämnden, länsstyrelsen och parterna på byggnadsmarknaden renovera kulturbyggnader och göra dem tillgängliga för boende och verksamheter. Situationen på arbetsmarknaden har medfört att denna verksamhet avstannat. Man söker nu tillvarata de

goda erfarenheterna i nya konstellationer och former.

Stiftelsen Hallands läns museer har ett 20-tal anställda, varav huvuddelen uppdragsanställda. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Statliga anslag	4 776 000 kr
Anslag från Region Halland	10 614 000 kr
Anslag från Varbergs och Halmstads kommuner	7 260 000 kr
Uppdragsverksamhet	5 825 000 kr
Övriga intäkter och bidrag	2 232 000 kr
Totalt	30 707 000 kr

Av dessa intäkter utbetalades dock 8,2 miljoner kronor i bidrag till Läns museet Halmstad och 8,4 miljoner kronor till Läns museet Varberg. Stiftelsen, med Kulturmiljö Halland, har sitt kansli i Halmstad. Dess styrelse ha nio ledamöter, varav fyra utses av Region Halland, samt en vardera av Halmstads och Varbergs kommuner, Hallands museiförening, Föreningen Varbergs museum och Hallands bildningsförbunds samarbetsråd i hembygdsfrågor.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Stiftelsen Hallands läns museer ska stärka utvecklingen av den regionala museiverksamheten och att parterna är överens om att:

- förstärka Stiftelsen Hallands läns museers roll som ett utvecklings- och kunskapscentrum för hela regionen och i denna funktion vara rörligt, uppsökande, tillgängligt och serviceinriktat,
- utveckla den regionala dimensionen inom museiverksamheten,
- vidga perspektiven på samtiden och berika livsmiljön,
- utveckla upplevelser baserade på kulturarvet,
- rikta verksamhet till barn och ungdomar inte minst i samverkan med skolan,
- profilera Halland som ett starkt konstlän med Hallands läns museer som en institutionell bas för konstområdet med internationell status,
- göra kulturmiljön till en av Hallands främsta konkurrensmedel,
- utveckla erfarenheterna från Hallandsmodellen för kulturmiljövård, så att det kan ges ett nationellt uppdrag för byggnadsvård, som katalysator för regional hållbar utveckling och tillväxt,
- skapa strategiska allianser och mötesplatser med andra verksamheter och organisationer – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt. Dessa allianser kan vara sektorsövergripande och tvärvetenskapliga samt utsträckas till offentlig sektor, näringsliv, forskarvärld och allmänhet,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Länsmuseet Halmstad

Den ideella föreningen Länsmuseet Halmstad är främst inriktad på bildkonst, men har också rika samlingar inom folkkonst och kulturhistoria. Dessutom finns länets arkeologiska samlingar på museet. Det disponerar en betydande konstsamling och har genom generösa donationsmedel goda möjligheter att förnya denna. En stor del av verksamheten består i att dokumentera, vårda och konservera samlingen. Den publika verksamheten består i utställningar (basutställning och tillfälliga utställningar), program (stadsvandringar, aktivitetsdagar, söndagar på museet med mera), pedagogisk verksamhet för skolan samt utbildningar och seminarier.

Vid sidan av den egna museibygnaden med dess utställningslokaler förvaltar man också friluftsmuseet Hallandsgården, som är öppet under sommarhalvåret. Länsmuseet har cirka 15 000 besökare per år. Inom ramen för det statligt medfinansierade Accessprojektet ordnas, digitaliseras och registreras samlingarna. Det har under 2006 och 2007 givit möjlighet att ha sex extra heltidsanställda.

Detta år hade museet i medeltal 24 anställda. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Bidrag från Stiftelsen Hallands läns museer	8 185 000 kr
Bidrag från Halmstad kommun	500 000 kr
Externa projekt	3 790 000 kr
Övriga intäkter och bidrag	1 231 000 kr
Totalt	13 706 000 kr

Föreningens styrelse har fem ledamöter, varav tre företräder Halmstad kommun och två Hallands Museiförening, som ursprungligen ägde och drev museet.

Länsmuseet Halmstad har inget eget institutionsuppdrag från Region Halland, utan får sitt uppdrag från Stiftelsen Hallands läns museer, reglerat genom avtal.

Länsmuseet Varberg

Den ideella föreningen Länsmuseet Varberg har sina lokaler i Varbergs fästning och är främst inriktad på länets folkkultur. Den har nyligen invigt en ny basutställning om Bockstensmannen. En stor del av verksamheten består i att dokumentera, vårda och konservera samlingarna, samt i kunskapsuppbyggnad. Den mer publika verksamheten består av utställningar (basutställning och tillfälliga utställningar), program-

Interiör, Länsmuseet Halmstad

verksamhet (Medeltidsdag, Mikelsmäss, Kultur Dag & Natt, dramatiserade fästningsvisningar, vernissager med mer) och annan publik och pedagogisk verksamhet, som att tillgängliggöra museets samlingar via Internet. Museet beräknas 2007 få upp emot 200 000 besökare per år. Vid sidan av Varbergs fästning bedriver museet även publik verksamhet i Bexellska stugan i Varberg, Båtmuseet i Galtabäck samt i Fågelboet, August Bondessons barndomshem i Vessigebro.

Länsmuseet Varberg hade under 2006 33,6 årsanställda. Detta år fördelade sig museets intäkter på:

Bidrag från Stiftelsen Hallands läns museer	8 446 000 kr
Egna intäkter	3 908 000 kr
Övriga intäkter och bidrag	2 070 000 kr
Totalt	14 424 000 kr

Föreningens styrelse har fem ledamöter, varav tre företräder Varbergs kommun och två Föreningen Varbergs Museum, som ursprungligen ägde och drev museet.

Länsmuseet Varberg har inget eget institutionsuppdrag från Region Halland, utan får sitt uppdrag från Stiftelsen Hallands läns museer, reglerat genom avtal.

Hallands arkivförbund

Hallands arkivförbund är en ideell förening med Folkrörelsernas arkiv i norra respektive södra Halland, Nykterhetsfolkets länsarkiv, Hallands Näringslivs Arkiv och Hallands bildningsförbund som medlemmar. Arkivförbundet ger såväl medlemmarna som enskilda arkiv tekniskt stöd och arrangerar utbildningar och konferenser, bland annat det årligen återkommande Arkivens dag. Det söker också skapa gemensamma plattformar för arkivinformation och synliggör den med hjälp av IT för skolor, forskare och allmänhet. En central roll, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt, spelar det så kallade SOTA-projektet, inom vilket man utan kostnad registrerar och tillgängliggör enskilda arkiv. Ett annat viktigt projekt är det Arkivcentrum, som Halmstad kommun planerar i anslutning till högskolan. Tanken är att samla länets viktigaste arkiv där och knyta an till utbildning och forskning.

Arkivförbundets verksamhet bedrivs av en länsarkivarie. Därtill är ytterligare en arkivarie anställd inom SOTA-projektet (2006). Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Foto: Hans Nohlberg, Länsmuseet Varberg

Visning i Bockstensrummet,
Länsmuseet Varberg

Anslag från Region Halland	316 000 kr
Statsbidrag	315 000 kr
Projektmedel	545 000 kr
Övriga intäkter och bidrag	113 000 kr
Totalt	1 289 000 kr

Drygt 366 000 kronor av dessa medel gavs i driftbidrag och projektstöd till enskilda arkiv. Arkivförbundet har sitt kansli i Region Hallands lokaler i Halmstad.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Hallands arkivförbund ska stärka utvecklingen av den regionala arkivverksamheten och att parterna är överens om att:

- verka för att arkivens information används i olika kulturaktiviteter i samhället,
- arbeta för ny teknik som ökar arkivens tillgänglighet och sökbarhet,
- medverka till att ny teknik utvecklas och används så att information i samtidens digitala arkiv blir tillgänglig även i framtiden,
- arbeta för ökad samverkan mellan medlemmar inom Hallands Arkivförbund och andra organisationer i Halland, särskilt de halländska kommun- och landstingsarkiven, med avsikt att förmedla arkivens kulturarv på ett intresseväckande sätt till arkivens användare: hembygdsforskare, högskoleforskare och liknande, skolor, en historieintresserad allmänhet med flera,
- marknadsföra Arkivförbundets och medlemsorganisationernas olika funktioner och tjänster i syfte att få ett representativt arkivmaterial bevarat för framtiden,
- initiera kursverksamhet och studiecirkel i centrala arkivfrågor samt stödja verksamheter som gagnar och utvecklar arkiv som kulturinstitutioner,
- skapa strategiska allianser och mötesplatser, inte minst med bibliotek, museer och kommunala arkiv, men även andra verksamheter och organisationer – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Teater Halland AB

Teater Halland AB är Hallands länsteater och producerar professionell teater för barn och ungdomar, kompletterat med mindre produktioner för vuxna. Teatern har mask- och improvisationsteater som specialitet och verkar i Commedia del'Arte-traditionen. Under 2006 gav man tre

barnteaterproduktioner som sågs av närmare 10 700 barn och bedrev en teaterverkstad som besöktes av cirka 3 000 barn. Därtill spelade man på 23 bygdegårdar och producerade en mindre föreställning för små lokaler. Man har även bjudit den unga generationen på café-teater i de egna lokalerna i Varberg. Teatern erbjuder skolan gratis busstransport till sina föreställningar.

Teater Halland är en jämförelsevis liten länsteater med 17 anställda. Den har endast två fast anställda skådespelare och arbetar i övrigt med kontraktsanställda skådespelare. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Föreställningsintäkter	1 115 000 kr
Anslag från Region Halland	3 352 000 kr
Anslag från Statens Kulturråd	5 099 000 kr
Övriga intäkter	396 000 kr
Totalt	9 961 000 kr

Därutöver betalar Varbergs kommun hyran för teaterns lokaler, vilken 2006 uppgick till 1,4 miljoner kronor. Teater Halland var från början en del av Hallands länsteaterförening, men är sedan 2006 ett aktiebolag med Region Halland som ensam ägare. Det är lokaliserat till cykeltillverkaren Monarks lokaler i Varberg, där det har två egna scener och verkstäder.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Teater Halland AB ska stärka utvecklingen av regionteaterverksamheten och att parterna är överens om att:

- erbjuda en varierad repertoar för främst barn och ungdom med demokrati som viktigt tema,
- öka medvetenheten om konst och kultur genom ett professionellt arbetssätt,
- arbeta för att Teater Halland blir en tillgång för barns och ungdomars utveckling genom kulturskapande samt genom att förmedla teaterkunnande inom amatörteaterörelsen och stärka amatörteaterns nätverk i samverkan med Hallands bildningsförbund,
- erbjuda en kraft för kreativa möten med andra kulturaktörer i regionen; övriga institutioner, skolan, organisationer och amatörteatern,
- nå ut i hela regionen och öka tillgängligheten av teater för alla,
- arbeta för att öka medvetenheten om kulturens och politikens inverkan vid samhällsförändringar, genom bildning och kontinuerlig dialog som har utrymme för ifrågasättande, visioner och nyskapande idéer,

Foto: Henri Kokko

Ur Teater Hallands uppsättning "Lysistrate".

- fortsätta att utveckla en egen nisch, improvisationsteatern och den interaktiva publikkontakten, och forska kring detta område i partnerskap med högskolan,
- skapa strategiska allianser med Hallands länsteaterförening och Dans i Halland, men även skapa mötesplatser med andra verksamheter och organisationer – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Hallands länsteaterförening

Hallands länsteaterförening är en ideell förening, som dels verkar för att alla hallänningar ska få tillgång till god teater, dels förmedlar och subventionerar professionell teater till barn och ungdomar. Den är Riksteaterns länsförening, men arbetar även med andra teatrar, inte minst Teater Halland. Länsteaterföreningen var också huvudman för Teater Halland när denna grundades, ett förhållande som är unikt för Halland. Medlemmar är de lokala teaterföreningarna¹⁾ samt tre lokala ungdansföreningar. Länsteaterföreningen stöttar sina medlemmar med utbildningar, kontakter och hjälp med planering, men också direkt ekonomiskt för särskilda insatser. Ett exempel är den så kallade Hallandsmodellen, som förmedlar och subventionerar teater och dans till grundskolan i länets kommuner. Den bygger på att respektive kommun har utsett en teatersamordnare som disponerar kommunens budget för skolteater. Länsteaterföreningen och Dans i Halland sammanställer ett teater- och dansutbud, som subventioneras med 50 procent, dock högst 50 kronor per elev, en verksamhet som 2006 kostade runt 1,4 miljoner kronor. Den har medfört att upp emot 90 procent av alla grundskoleelever de senaste åren har sett en teaterföreställning, en siffra som ligger långt över riksgenomsnitt. Två andra instrument är kulturbusskort (idag vilande) och kulturkort. Det senare köps till ett subventionerat pris av arbetsgivare för sina anställdas räkning och gäller ett stort antal arrangemang. Ännu så länge används det dock endast i Falkenberg. Länsteaterföreningen är också driftansvarig för Dans i Halland.

Länsteaterföreningen hade under 2006 fyra anställda, varav två konsulenter, men har under 2007 bantat sitt kansli. Detta beslut har drivits fram av ett ekonomiskt underskott, men syftar även till skapa större ekonomiskt utrymme för verksamheten och ge styrelsen ökad kontroll över denna. Som ett led i detta har tjänsten som barnteaterkonsulent försvunnit, och andra tjänster har beskurits tidsmässigt. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

¹⁾ I Hylte är kulturföreningen medlem. I Laholm, där det saknas teaterförening, har kommunen axlat denna roll.

Anslag från Region Halland	2 795 000 kr
Anslag från Riksteatern	250 000 kr
Kommunala anslag	132 000 kr
Övriga intäkter	313 000 kr
Totalt	3 491 000 kr ²⁾

Länsteaterföreningens kansli finns i Halmstad och är i färd med att flytta till Musik i Hallands lokaler på Halmstad slott.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Hallands länsteaterförening ska stärka utvecklingen av den regionala teaterverksamheten och att parterna är överens om att:

- arbeta för att varje elev inom grundskolan i Halland möter professionell levande teater varje läsår,
- verka för att arrangörer av teater och dans ges goda villkor att bedriva verksamheten,
- genom strategiska allianser med Teater Halland och Dans i Halland främja, stödja och kontinuerligt fortbilda såväl befintliga som nya och unga arrangörer av teater och dans,
- som profil ligga i frontlinjen för den halländska modellen för förmedling och subvention av teater för barn och ungdomar,
- samarbeta i projekt med andra aktörer när behov finns och projektet som arbetsform är lämpligt,
- samarbeta med Högskolan i Halmstad för att implementera estetiska läroprocesser i lärarutbildningen,
- skapa mötesplatser, idécentra och nätverk,
- nå ut med teater till människor i hela Halland, oberoende av kön, ålder, utbildning, social eller etnisk tillhörighet.

Dans i Halland

Dans i Halland är ett regionalt resurscentrum för utveckling och samordning av danskonst och är knutet till länsteaterföreningen. Verksamheten bedrivs av en danskonsulent och består av tre ben: att låta elever i grundskolan möta dans som konstform, att stödja arrangörsledet och att informera om dans i Halland. Arbetsmetoderna består i förmedling, rådgivning, utbildning och projektverksamhet. Varje vår och höst sammanställs en teater- och danskatalog tillsammans med länsteaterföreningen, med ett utbud av föreställningar som skolan, teaterför-

²⁾ Exklusive Dans i Halland.

eningarna och andra arrangörer kan välja mellan. Det stora projektet *Mötesplats för dans*, som kulminerar med ett dansresidens 2009, innebär att danskonsulenterna fram till 2010 har en projektanställd vid sin sida. Ett annat stort åtagande är *DansnätSverige*, ett nationellt, statligt understött nätverk. Dans i Hallands medlemskap innebär att man åtar sig att arrangera fyra olika dansföreställningar i länet, tillsammans med de fyra lokala arrangörer som man samarbetar med. En viktig målgrupp för verksamheten är gymnasieskolans estetiska program. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	457 000 kr
Anslag från Statens Kulturråd	287 000 kr
Projektmedel	610 000 kr
Totalt	1 353 000 kr

Dans i Halland har under hösten 2007 flyttat från länsteaterföreningens lokaler i Halmstad till nya lokaler i Falkenberg i anslutning till den evenemangshall, med särskilt fokus på dans, som där kommer att byggas.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Dans i Halland ska stärka utvecklingen av den regionala dansverksamheten och att parterna är överens om att:

- verka för att alla grundskolans elever möter dans som konstform under sin skolgång, genom scenkonst och eget skapande,
- skapa lokala förutsättningar för att kontinuerligt utöva dans inom skolan och på fritiden samt för att det ska finnas möjlighet att dansa som vuxen,
- erbjuda hallänningarna tillfällen att uppleva dans som scenkonst och skapa möjligheter att ta emot nationella och internationella gästspel,
- öka möjligheterna att utöva dans i alla former i regionen samt att i samverkan med förvaltningar och näringsliv sprida och stärka dansen i nya miljöer och för nya syften,
- öka intresset för, och kunskapen om, dans och danspedagogik,
- stödja och stimulera de dansverksamma,
- skapa strategiska allianser, exempelvis med Teater Halland och Hallands länsteaterförening samt lokala teaterarrangörer, för att bland annat genom utvecklingsprojekt förstärka halländska spetsområden inom dansen,
- genomgående bedriva arbetet med att främja tillgången på professionell dans för alla invånare i Halland oberoende av kön, ålder, utbildning, social eller etnisk tillhörighet.

Musik i Halland

Musik i Halland är en stiftelse som bedriver konstnärlig verksamhet inom alla musikens områden. Stiftelsen har en egen ensemble, Gines-trakvartetten, som arbetar med barnproduktioner och vuxenkonserter och verkar såväl på egen hand som i samverkan med andra grupper inom musik, teater och dans. Knuten till stiftelsen är även Hallands länsymfoniorkester, som består av en blandning av amatörer och professionella musiker. Under 2006 genomförde Musik i Halland 668 konserter och andra aktiviteter som sammanlagt hade 59 170 besökare. Av dessa aktiviteter svarade frilansartister för 73 procent, medan Gines-trakvartetten, ensam eller tillsammans med frilansartister, svarade för 20 procent. Av publiken utgjordes 57 procent av barn och ungdomar, som är Musik i Hallands viktigaste målgrupp; 77 procent av alla aktiviteter riktar sig till denna målgrupp. Skolan erbjuder ett varierat utbud av musik, som subventioneras till 70 procent. Tillsammans med bildningsförbundet bedriver man Musik i vården. Utöver musikproduktioner erbjuder Musik i Halland även fortbildning och kurser, amatörsamverkan och projektverksamhet och ger ekonomiskt stöd åt arrangörsföreningar.

Musik i Halland hade under 2006 i medeltal 17 anställda, varav tillfälligt anställd personal svarade för 4,4 årsarbeten. Bland de fast anställda återfinns fyra musiker och tre musikkonsulenter. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	2 173 000 kr
Statsbidrag	8 862 000 kr
Arrangörsavgifter	1 785 000 kr
Övriga anslag och bidrag	644 000 kr
Totalt	13 464 000 kr

Stiftelsen har sitt kansli på Halmstad slott, där den även har lokaler för mindre konserter. Dess styrelse utses av Region Halland.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Musik i Halland ska stärka utvecklingen av den regionala musikverksamheten och att parterna är överens om att:

- sätta skolan i fokus, vilket bland annat innebär att större delen av produktionen ska rikta sig till barn och ungdom. Ambitionen är att 60 procent av medlen/verksamheten läggs på dessa grupper samt på kursverksamhet och fortbildning för lärare i förskola och grundskola,
- som ett profilområde för Halland utveckla samverkan med kommu-

Musik i Halland arrangerar årligen ungdomsmusiktävlingen Musik Direkt. Här delar av gruppen LAQ.

nera om Musik i skolan, så att varje elev får ta del av en musikupplevelse varje år,

- tillgodose genrebredd och mångfald genom att Musik i Halland varje år anlitar artister – ensamma eller i grupp – för produktioner och projekt av skilda slag, riktade till människor oavsett kön, ålder, utbildning och social eller etnisk tillhörighet,
- stödja och stimulera arrangörsledet samt verka för fler arbetstillfällen för frilansmusiker,
- medverka i bevarandet och utvecklingen av det musikaliska kulturarvet,
- det ska finnas yrkesutbildade musiker och konstnärliga ledare engagerade i verksamheten,
- stödja och stimulera amatörverksamheten i Halland, särskilt bland ungdomar,
- hallänningarna ska ges tillfälle att på hemmaplan få lyssna på symfonisk musik och att både unga och rutinerade musiker ska ha möjlighet att spela musik för symfoniorkester. (För att tillgodose dessa syften har Musik i Halland skapat Hallands länssymfoniorkester),
- medverka till ett kvalitativt utbud av offentliga konserter, Musik i vården samt Musik i Sommarhalland,
- skapa strategiska allianser och mötesplatser med andra verksamheter i Halland när det är ändamålsenligt för att exempelvis driva utvecklingsprojekt.

Isildurs Bane

Isildurs Bane (IB) är en fri musikgrupp som bedriver sin verksamhet i ett handelsbolag. Den har under ett trettiotal år producerat musik med inslag från rock och funk till jazz och klassisk konstmusik. Verksamheten omfattar musikproduktion ”från ax till limpa”, allt ifrån komposition och arrangemang till konserter, inspelning och utgivning. Ett årligen återkommande projekt är IB Expo, där internationella musiker i gruppens vidsträckta nätverk medverkar. I samband med detta arrangeras såväl konserter som seminarier och work shops. IB Expo har varit framgångsrikt såväl musikaliskt som publikt och har lockat till sig besökare från andra delar av Sverige och från utlandet. Ett annat stort projekt under 2007 var den spektakulära föreställningen *Panta Rei* i samband med att Halmstad firade sitt 700-årsjubileum, där Mats Johansson från IB svarade för komposition och IB för framförande.

Gruppen har numera tre fasta medlemmar och arbetar i övrigt med frilansmusiker från olika delar av världen. Den har egen studio och andra lokaler i Halmstad Kulturhus. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	135 000 kr
Projektmedel och bidrag	150 000 kr
Försäljning och övriga intäkter	113 000 kr
Totalt	398 000 kr

Betydande intäkter erhålls också vid sidan av handelsbolaget genom att gruppens medlemmar engageras inom ramen för enskilda projekt.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Isildurs Bane ska stärka utvecklingen av den fria musikverksamheten och att man är överens om att

- se Isildurs Bane som en kreativ miljö för experiment och nyskapande inom musiken,
- ta tillvara Isildurs Banes konstnärliga kraft i mötet med kulturutövare, andra konstformer samt kulturinstitutioner, med öppenhet för olika idéer och projekt,
- minska klyftan mellan nya och etablerade musiker genom samarbeten, work shops och mentorskap,
- bedriva verksamhet på fyra olika nivåer med Halland som bas: lokalt, regionalt, nationellt och internationellt,
- profilera Halland som en spännande region i det konstnärliga musikutbudet, till exempel genom att i idéprojekt visa på musikens möjligheter att förstärka betraktarens upplevelse, genom experiment och överskridande av gränser mellan musik och andra konstformer,
- skapa möjligheter för Hallands invånare till spännande och inspirerande musikupplevelser, oberoende av kön, ålder, utbildning, social eller etnisk tillhörighet.

Teater Albatross

Den ideella föreningen Teater Albatross är en avantgardistisk fri teatergrupp med hemvist i den gamla skolan i Gunnarp i Falkenbergs kommun. Dess föreställningar präglas av mimik, gester, rörelser och dans, men också av masker och musik, eld och hjul, styltor, skulpturer och andra fysiska uttrycksmedel. Den arbetar främst med eget material, som ofta utvecklas under lång tid och även spelas under åtskilliga år. Ett intresse för Förintelsen och Tredje världen har, tillsammans med egna kontakter, givit gruppen stor uppmärksamhet i så vitt skilda länder som Norge, Polen, Frankrike och Kamerun. Under senare år har den alltmer koncentrerat sig på skolteater och bedriver också kursverksamhet för teaterfolk och andra intresserade i Gunnarp under namnet Tokalynga Teaterakademi. Under 2008 firar teatern sitt

Ur Teater Albatross föreställning
"Bortom havet"

20-årsjubileum med en serie festivaler i Gunnarp med omnejd, under samlingsbeteckningen *Konst för en bättre värld*, med stöd från bland andra Region Halland och Kulturrådet.

Gruppen har en fast kärna om två personer, men har ett vidsträckt nätverk i teatervärlden, både i och utanför Sverige, och arbetar med frilansande skådespelare i sina egna uppsättningar. Intäkterna fördelade sig 2006 på:

Anslag från Region Halland	108 000 kr
Övriga bidrag och projektmedel	142 000 kr
Föreställningsintäkter	90 000 kr
Kursinkomster	40 000 kr
Totalt	380 000 kr

Detta år var dock föreställningsintäkterna ovanligt låga. Såväl 2004 som 2005 låg de på över 500 000 kronor och de totala intäkterna på över 800 000 kronor.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Teater Albatross ska stärka utvecklingen av den fria teaterverksamheten och att parterna är överens om att:

- nyttja Tokalynga Teaterakademi som en kreativ mötesplats för kulturutövare samt för ungdomar och vuxna med intresse för experimentell teater, scenkonst och hälsa,
- föra ut Teater Albatross egenproducerade teaterföreställningar till ungdomar och vuxna, regionalt, nationellt och internationellt,
- långsiktigt bygga upp ett utbyte med intresserade skolor och med kraften i Tokalynga Teaterakademi som bas,
- arrangera seminarier och i samband med teaterföreställningar informera och samtala med publiken om berättelsen och sätta in den i ett sammanhang som kan skapa förståelse och väcka förundran hos betraktaren,
- medverka till att profilera Halland som en spännande region i det konstnärliga teaterutbudet,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Regionbibliotek Halland

Regionbibliotek Halland är Hallands länsbibliotek och är en del av Region Halland. Regionbiblioteket är ett service- och utvecklingsorgan för de offentliga biblioteken i länet och arbetar nätverksinriktat. Denna uppgift innebär särskilda utmaningar i en tid när IT snabbt förändrar villkoren för biblioteken och deras verksamhet. Regionbiblioteket erbjuder fortbildning och kompetensutveckling, ger stöd i arbetet med biblioteksplaner och arbetar med omvärldsbevakning och omvärldsanalys. Det svarar också för kompletterande mediaförsörjning och fjärlån och tillhandahåller talböcker och databaser. Dessutom bedriver det projektverksamhet. Bland dessa kan nämnas Studiebibliotek Halland 2003-2006 (utveckling av biblioteken som resurs för vuxnas lärande), Med språket framför sig (ett samverkansprojekt som syftat till att ge barn ett rikt och levande språk) och Hallandsbibliografin. Under 2006 utrustades också alla kommunbibliotek med en Äppelhylla, medel och verksamheter som är anpassade till barn och ungdomar med funktionshinder. Länsbiblioteksverksamheten regleras i bibliotekslagen (1996:1596).

Regionbiblioteket ingår i Region Hallands kansli, där det hör hemma på Livsmiljöenheten. Det var tidigare lokaliserat till Halmstads stadsbibliotek. Det har fem anställda – länsbibliotekarie, tre utvecklingsledare och en assistent. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	2 600 000 kr
Statsbidrag	1 100 000 kr
Totalt	3 700 000 kr

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Regionbibliotek Halland ska stärka utvecklingen av den regionala biblioteksverksamheten och att parterna är överens om att:

- genom bland annat kompletterande mediaförsörjning och fjärlån verka för att alla hallänningar får likvärdig tillgång till litteratur, databaser och annan information,
- medverka till att göra biblioteken till mötesplatser för kultur och kulturell mångfald, information och livslångt lärande,
- arbeta med att göra biblioteken och deras information och utbud tillgängligt för människor med olika funktionshinder,
- utveckla bibliotekens roll för att stärka barns och ungas språkfärdigheter samt väcka deras läs- och lärlust,
- stödja nätverksarbete, inte minst med anknytning till barns läsning och lärande samt vuxnas lärande utifrån lärdomarna i projektet Studiobibliotek Halland,

- främja skolbiblioteken som lärmiljö,
- främja intresset för skönlitteratur och det litterära Halland,
- skapa strategiska allianser med andra verksamheter och organisationer, till exempel arkiv och museer.

Hallands bildningsförbund

Den ideella föreningen Hallands bildningsförbund är folkbildningens samverkansorgan i Hallands län och Folkbildningsförbundets regionala organisation. Dessutom är bildningsförbundet länsorganisation för den halländska hembygdsrörelsen och fungerar som sekretariat för Hallands föreläsningsförbund. Huvuduppgiften är att främja den halländska folkbildningen samt att vara samråds- och branschorgan för studieförbund och folkhögskolor, i nära samverkan med länsmuseum, regionbiblioteket och arkivförbundet. Medlemmar i förbundet är studieförbundens distriktsorganisationer, SISU Idrottsutbildarna, folkhögskolorna, länsmuseumorganisationen och Regionbibliotek Halland.

Genom sin teaterkonsulent främjar bildningsförbundet amatörteatern. Det samordnar och förmedlar också kultur till föreningslivet och landstingets och kommunernas vård och äldreomsorg. Under 2006 har förbundet förmedlat 822 program, varav 541 inom musik, 183 föreläsningar, 54 utställningar och 44 dans- och teaterprogram. I egenkap av förmedlare av det statliga anslaget till föreläsningsföreningar och andra ideella organisationer utövar det även en myndighetsroll. Förbundet bedriver också en omfattande projektverksamhet och har stor erfarenhet som arrangör, vanligtvis med ett större evenemang varje år. Det största evenemanget hittills var jubileumsfesten Vågspel, när Halmstad den 31 maj 2007 firade sitt 700-årsjubileum.

Bildningsförbundets kansli finns i Halmstad och har fem anställda, varav en bildningskonsulent (tillika chef), en teaterkonsulent och en hembygdskonsulent. Därtill har man normalt 1-3 projektanställda.

Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	2 826 000 kr
Statliga anslag	735 000 kr
Verksamhetsintäkter	4 035 000 kr
Medlemsavgifter	259 000 kr
Totalt	7 855 000 kr

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Hallands bildningsförbund ska stärka utvecklingen av den regionala bildningsverksamheten och att parterna är överens om att:

- skapa mötesplatser och nätverk för halländsk amatörteater, främja teater som drivkraft för ungdomars kulturskapande, stödja utveckling av teatergrupper och projekt, samt att driva verksamheten i allians med Teater Halland,
- stödja och stimulera den halländska hembygdsrörelsen, bland annat med syfte att lyfta fram det halländska kulturarvet som ett led i förverkligandet av Halland – bästa livsplatsen,
- samordna och förmedla kultur av god kvalitet till landstingets och kommunernas vård och äldreomsorg, samt arbeta för att öka kunskapen och medvetenheten om kulturens betydelse för äldres hälsa och välbefinnande,
- genom exempelvis samverkan med extern kompetens och egna erfarenheter, sprida kunskaper om folkbildningens betydelse för den sociala ekonomins utveckling,
- genomföra projekt inom bildningsförbundets verksamhetsområden; kultur, bildning, folkhälsa och demokrati,
- med beaktande både av sin roll som branschorganisation för folkbildningen och rollen som kulturorganisation, ska bildningsförbundet skapa strategiska allianser med andra verksamheter och organisationer, även internationellt,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Parterna är också överens om att Hallands bildningsförbund ska vara en resurs i administrationen av Region Hallands ärenden som rör anslag till studiedistriktens verksamhet, genom att samordna ansökningarna, lämna underlag för fördelning samt bidra till utvärderingen av studiedistriktens arbete.

Merkonst i Halland

Merkonst i Halland är beteckningen på den verksamhet som konstkonsulenterna i Halland bedriver. Den syftar till att öka kunskapen och intresset för konst och konstskapande i Halland, främst med inriktning på barn och unga. Den inbegriper kurser och fortbildning, pedagogisk vägledning, nätverksbyggande samt projektverksamhet. Konstkonsulentens roll är främst samordnande – det konstpedagogiska arbetet utförs ofta av konstnärer och kulturpedagoger, som anlitas av Merkonst i Halland. På liknande sätt ger konstkonsulenterna även stöd åt aktiva konstnärer och konstföreningar. Tillsammans med Länsmuseum Halmstads regionala konstsamordnare svarar konstkonsulenterna också för en del av landstingets konstinköp.

Konstkonsulenten är anställd av Läns museet Halmstad, men arbetar på direkt uppdrag av Region Halland. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	270 000 kr
Statsbidrag	225 000 kr
Fakturerat	3 000 kr
Totalt	498 000 kr

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Merkonst i Halland ska stärka utvecklingen av den regionala konstverksamheten och att parterna är överens om att:

- verka för att alla ska kunna möta den samtida konsten, oavsett var man bor,
- genom konstpedagogik, nyskapande konstprojekt samt kulturellt gränsöverskridande arbete öka kunskapen om och intresset för konst,
- initiera verksamhet med inriktning på barn och unga, särskilt med skolan som arena,
- medverka till att göra konsten till en profil för Halland genom att främja tillkomsten av nya platser för konstutställningar och unga konstnärers möjligheter att etablera sig i Halland,
- skapa strategiska allianser med andra verksamheter och organisationer, även internationellt,
- konstkonsulenten och den regionala konstsamordnaren på Läns museet Halmstad samverkar kring nätverksbyggande, rådgivning vid konstinköp och i olika projekt,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden

Den ideella föreningen Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden bildades 1911 för att bevara och utveckla hemslöjden i länet. Verksamheten kan sägas bestå av tre olika delar. Först och främst är den länsorganisation för den halländska hemslöjden med 900 medlemmar. Den driver också en hemslöjdsbutik i Halmstad med egen personal och separat ekonomi. Dessutom är den huvudman för konsulentverksamheten inom hemslöjdsområdet på uppdrag av Region Halland och staten i form av Nämnden för hemslöjdsfrågor. Konsulentverksamheten bedrivs av två hemslöjdskonsulenter, en för textilslöjd och en för hård slöjd. De har till uppgift att främja slöjden i länet inom områdena näring, kulturarv och kunskapsförmedling. Det gör man genom

Foto: Mymmel Blomberg

Halländskt bing i modern tappning.

kursverksamhet, fortbildning av lärare, besök i skolor, utställningar, föredrag och föreläsningar samt utbildning av handledare till slöjdklubbar.

Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland (för konsulentverksamheten)	567 000 kr
Statsbidrag (för konsulentverksamheten)	558 000 kr
Försäljning	1 075 000 kr
Medlemsavgifter	206 000 kr
Övriga intäkter	269 000 kr
Totalt	2 675 000 kr

Föreningen har sitt kansli i Halmstad i anslutning till butiken. Där har också hemslöjdskonsulenterna sitt kontor.

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden ska stärka utvecklingen av den regionala hemslöjdsverksamheten och att parterna är överens om att:

- öka intresset för och kunskapen om utövandet av hemslöjd och därigenom ge alla människor i Halland möjlighet att upptäcka skönheten, nyttan och glädjen i slöjden,
- stärka barns och ungdomars slöjdande,
- göra hemslöjden tillgänglig för alla länets medborgare genom mötesplatser för brukare, främjare och skapare,
- sprida kunskapen om sambandet mellan handens arbete och fysiskt och mentalt välbefinnande,
- genom en konstnärlig förnyelse av arbetssätt och arbetsmetoder för utåtriktad verksamhet vinna nya grupper för slöjd,
- höja kvaliteten på det egna slöjdandet, bland annat genom att tillvarata och stärka förnyelsen och utvecklingen av hemslöjdens materialkunskap, teknikkunskap, formspråk, tradition och kvalitet i olika slöjdarprojekt,
- stärka den egna profilen i halländsk slöjd och forska om traditioner, tekniker och nyskapande,
- förstärka samverkan mellan Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden och verksamheter inom andra organisationer,
- beakta jämställdhet och kulturell mångfald.

Film i Halland

Film i Halland är ett resurscentrum för utveckling och samordning av regional filmverksamhet. Huvudman för och huvudsaklig finansiär av verksamheten är Region Halland. Kungsbacka kommun har dock genom avtal axlat driftsansvaret och är också arbetsgivare för filmkonsulenten, som bedriver verksamheten. Den syftar dels till att öka utbudet av god film, bland annat genom Film i skolan, där filmkonsulenten är en resursperson, dels till att stödja filmproduktion. Verksamheten består i fortbildning och rådgivning samt stöd till produktion och distribution av kort- och dokumentärfilm. Dessutom lämnas stöd till festivaler och biografutveckling. Film i Halland har ett samarbetsavtal med Katrinebergs folkhögskola, som innebär att skolan fungerar som tekniskt resurscentrum för filmare som erhåller teknikstöd av Film i Halland. Folkhögskolan erbjuder en 1-årig, bred filmutbildning med möjlighet till ytterligare ett års fördjupning. Den arrangerar också fortbildningskurser för lärare.

Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	785 000 kr
Anslag från Svenska Filminstitutet	400 000 kr
Hallands Bildningsförbund	5 000 kr
Projektmedel	175 000 kr
Totalt	1 365 000 kr

Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär att Film i Halland ska stärka utvecklingen av den regionala filmverksamheten och att båda parterna är överens om att:

- stärka unga filmskapare,
- stödja produktion av kort- och dokumentärfilm genom kontantbidrag och/eller teknikstöd,
- stimulera filmprojekt, utveckling, initiativ och visningsverksamhet, särskilt för barn och unga,
- lyfta fram intressanta regionala kulturmiljöer och kulturaktiviteter samt stödja etablerandet av halländska filmfestivaler,
- tillvarata Katrinebergs folkhögskola som en teknisk och kompetensmässig resurs för film,
- göra filmläget vid Katrinebergs folkhögskola till en spets för Hallands filmliv,
- arbeta för att det ska finnas lokala mediapedagogiska utvecklingsplaner kopplade till skolbio,

Tystnad – tagning!

- skapa mötesplatser, idécentra, kulturmöten och nätverk för film,
- nå ut med film till människor i hela Halland, oavsett kön, ålder, utbildning, social eller etnisk tillhörighet.

Hallands idrottsförbund

Den ideella föreningen Hallands idrottsförbund företräder och understödjer idrottsrörelsen i Halland genom fortbildning, ekonomiskt stöd, projektverksamhet med mera. Medlemmar är de drygt 900 halländska idrottsföreningar som är anslutna till Riksidrottsförbundet.

Förbundet har 15 anställda och har sitt kansli i Halmstad. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	2 308 000 kr
Statsbidrag	806 000 kr
Övriga bidrag	1 860 000 kr
Verksamhetsintäkter	3 006 000 kr
Övriga intäkter	467 000 kr
Totalt	8 447 000 kr

För att stödja och utveckla barn- och ungdomsidrotten har Region Halland och Hallands idrottsförbund tecknat en **idrottsöverenskommelse** med följande gemensamma mål:

- att stärka och utveckla demokratin,
- att främja jämställdheten mellan könen,
- att verka för att hallänningarna ska vara fysiskt aktiva och för att barn och ungdomar får ett livslångt intresse för idrott och fysisk aktivitet, som därmed blir ett viktigt bidrag till en förbättrad folkhälsa,
- att erbjuda alla barn en kamratlig och trygg social miljö, där tävlingsresultaten inte är avgörande,
- att verka för att det ideella ledarskapet förstärks och utvecklas,
- att motarbeta bruket av tobak, alkohol, andra droger och doping,
- att underlätta internationell förståelse och gemenskap samt motverka främlingskap, rasism och diskriminering,
- att stimulera till samarbete och utbyte mellan organisationer, även över regionala, nationella och kulturella gränser.

Hallands handikappidrottsförbund

Den ideella föreningen Hallands handikappidrottsförbund företräder och stödjer handikappidrotten i Halland genom utbildning, projektverksamhet och andra utvecklingsinsatser. Det har 20 anslutna föreningar som bedriver handikappidrott.

Förbundet har tre anställda och har sitt kansli i Halmstad. Intäkterna fördelade sig 2006 mellan:

Anslag från Region Halland	196 000 kr
Övriga bidrag	950 000 kr
Övriga intäkter	136 000 kr
Totalt	1 282 000 kr

Region Hallands bidrag har 2007 fördubblats till 0,4 miljoner kronor. Överenskommelsen om **institutionsuppdrag** innebär Hallands handikappidrottsförbund ska stärka utvecklingen av den regionala handikappidrotten och att man är överens om att:

- verka för att funktionshindrade barn, ungdomar och vuxna får ett livslångt intresse för idrott och fysisk aktivitet och att därmed bidra till förbättrad folkhälsa,
- öka kunskapen om handikappidrotten och verka för att skolorna i Halland får relevant information om funktionshindrades situation,
- bedriva rekryteringsprojekt i syfte att fånga upp funktionshindrade och erbjuda möjligheter till idrottsaktiviteter,
- uppmuntra funktionshindrade barn och ungdomar till praktisk och social självständighet och därmed förbereda dem för vuxenlivet,
- motarbeta bruket av alkohol, tobak, andra droger och doping samt lära ut ett hälsosamt levnadssätt genom idrotten,
- stimulera till samarbete och utbyte mellan organisationer, även över regionala, nationella och kulturella gränser,
- profilera halländsk handikappidrott i olika sammanhang, även nationellt,
- främja jämställdheten mellan könen samt mellan funktionshindrade och icke funktionshindrade,
- underlätta förståelse och gemenskap samt främja kulturell mångfald och motverka diskriminering.

2.3 Organisationer med organisationsuppdrag

Överenskommelser om organisationsuppdrag har tecknats med 37 distriktsorganisationer. Dessa fördelar sig på fyra huvudområden, för vilka syfte, principer för uppföljning och regler för anslagsgivning fastslagits.

Folkbildning

Överenskommelser om folkbildning har träffats med följande organisationer:

1. ABF Halland
2. Studieförbundet Bilda
3. Folkuniversitetet
4. Medborgarskolan
5. Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet i Halland (NBV)
6. Sensus Studieförbund
7. SISU Idrottsutbildarna (Studie- och bildningsverksamhet)
8. Studieförbundet Vuxenskolan
9. Studieförbundet Vuxenskolan.

Det bör observeras att flertalet av dessa organisationer är medlemmar i Hallands bildningsförbund, med vilket en överenskommelse om institutionsuppdrag har tecknats.

Barn- och ungdomsverksamhet

Överenskommelser om barn- och ungdomsverksamhet har träffats med följande organisationer:

10. Aktiv Ungdom i Halland
11. Centerpartiets Ungdomsförbund (CUF)
12. IOGT-NTO:s Juniorförbund
13. KFUK-KFUM
14. Moderata ungdomsförbundet (MUF)
15. Pingst Ung Halland (PUN)
16. Rörelsehindrade Barn och Ungdomar (RBU Halland)
17. Hallands Schackförbund Ungdom
18. Hallands scoutdistrikt
19. Serbiska distriktsorganisationen
20. Svenska Kyrkans Unga
21. Svenska Missionskyrkans Ungdom
22. Sverok Väst
23. Ungdomens Nykterhetsförbund
24. Unga Musikanter (RUM Halland)
25. Hallands Ungdomsskytteförbund
26. Unga Synskadade

27. Hallands länsförbund av 4H
28. Friluftsförbundet
29. Föreningen Norden

Pensionärsverksamhet

Överenskommelser om pensionärsverksamhet har träffats med följande organisationer:

30. Pensionärernas Riksorganisation i Halland (PRO)
31. Riksförbundet PensionärsGemenskap (RPG)
32. Svenska Kommunalpensionärernas Förbund (SKPF)
33. Sveriges Pensionärsförbund, Hallands distrikt
34. Sveriges Pensionärers Riksförbund, Hallands distrikt

Nykterhetsverksamhet

Överenskommelser om nykterhetsverksamhet har träffats med följande organisationer:

35. Hallands läns nykterhetsförbund
36. Hela Människan i Halland
37. KF Länken, Hallands distrikt

2.4 Kulturprojekt

Ett drygt 50-tal kulturprojekt förtecknades hösten 2007 som pågående i Region Hallands digitala projektkatalog, varav runt 40 under året erhöll medel från Region Halland om sammanlagt 3,3 miljoner kronor. Projekten fördelar sig mellan fem utvecklingsområden:

1. Kulturutövare
2. Kultur i skolan
3. Kultur och hälsa
4. Attraktiva mötesplatser
5. Internationell samverkan (KASK)

Principer för kulturprojekt

Region Halland tillämpar särskilda principer för kulturprojekt:

1. Huvudprincipen är att anslag lämnas till regionala organisationer.
2. Projekt som drivs av en lokal organisation ska vara av regionalt intresse eller beröra flera av länets kommuner och förutsätter lokal medfinansiering.
3. Projekt av pilotkaraktär ska visa hur erfarenheter och resultat ska spridas i länet.
4. Projekten ska vara av nyskapande karaktär och leda till samverkan och utveckling av kulturverksamheten.
5. Projekt som riktas till barn och unga är prioriterade.
6. Projektet ska vara avgränsat i tid och från ordinarie verksamhet.
7. Ansökan eller projektplan ska omfatta bakgrunden till projektet, syfte och mål, målgrupp, aktivitets- och tidplan för genomförandet, projektorganisation, budget som omfattar samtliga finansierare, förväntat resultat och effekter samt uppföljning och utvärdering.
8. Anslag lämnas inte till investeringar i fastigheter, mark, anläggningar, maskiner med mera.
9. Region Halland ska anges som samarbetspartner i information om projektet.
10. Projektägaren ska lämna en redovisning från projektet senast ett angivet datum. Redovisningen ska omfatta verksamheten och det ekonomiska resultatet.

3. Utgångspunkter för överväganden

I detta kapitel presenterar vi några viktiga utgångspunkter för våra överväganden och förslag. Kapitlet inleds med en övergripande diskussion om kulturen som utvecklingsfaktor. I avsnitt 3.2 speglar vi kulturen i Halland med hjälp av offentlig statistik, för att i avsnitt 3.3 diskutera förhållandet mellan basuppdrag och strävan efter konstnärlig spets, behovet av en regional kulturverksamhet som når hela Halland, samt samspelet mellan Halland och omvärlden.

Kulturens egenvärde

Vårt uppdrag handlar om att med kulturens hjälp öka Hallands attraktivitet. Vår utgångspunkt har varit att kulturen först och främst har ett egenvärde, i det att den berikar våra liv – den skänker oss upplevelser och ger utlopp för vår inneboende kreativitet. I den fortsatta framställningen är fokus satt på de samhälleliga värden som kulturen skapar, eftersom dessa står i centrum för vårt uppdrag. Dessa instrumentella värden lever dock inget eget liv, utan är yttringar av ett rikt och vitalt kulturliv. När vi nedan talar om kulturens betydelse för människors identitet och gemenskap och för ett pluralistiskt samhälle tycker vi oss tala om några av kulturens mest grundläggande egenvärden. Även om vårt uppdrag syftar till att med kulturens hjälp öka Hallands attraktivitet, är den helt dominerande framgångsfaktorn att skapa förutsättningar för det halländska kulturlivet att utvecklas på sina egna villkor.

3.1 Kultur som utvecklingsfaktor

Kulturens roll som utvecklingsfaktor har på senare år vunnit ökad uppmärksamhet och är i dag allmänt erkänd. Offentliga satsningar på kultur kan därmed ses, inte endast som en garant för pluralism och livskvalitet. Rätt utformade kan de också vara en framsynt investering i tillväxt och attraktiva livsmiljöer.

Kulturen som samhällsbärare

Ett rikt och vitalt kulturliv skänker den enskilde **gemenskap** och **sammanhang**, en samhörighet med andra människor och en förankring i ett gemensamt kulturarv. Den som är trygg i sin egen kultur är även mer öppen för att låta sig berikas av andra kulturer. Identitet, sammanhang och mening i tillvaron är också förutsättningar för en god folkhälsa.

Ett rikt och vitalt kulturliv är samtidigt en grundförutsättning för **samhällelig pluralism** och därmed också en viktig beståndsdel i en vital demokrati och yttrandefrihet. Det får tankar och idéer att frodas och förmår att levandegöra dem. Det sörjer för att idéer och ideologier skärskådas och ifrågasätts och att nya tankar föds, gestaltas och sprids. Därigenom får ett rikt och vitalt kulturliv också en nyckelroll i utvecklingen av de värderingar som avgör våra ställningstaganden i de stora framtidsfrågorna.

Kulturen som attraktivitets- och tillväxtfaktor

Kulturlivet är också i mer direkt mening en utvecklingsfaktor, detta på flera sätt. Ett rikt och vitalt kulturliv utövar en **attraktionskraft** på människor och därmed också på företag. Det utgör därför ett viktigt konkurrensmedel mellan orter, regioner och länder. I takt med att utbildningsnivån höjs och arbetstillfällena blir geografiskt mer rörliga växer denna faktor stadigt i betydelse. Ett högklassigt och blomstrande kulturliv, anrika kulturmiljöer och berömda konstnärer och kulturinstitutioner attraherar och skänker status. Därmed är de högst verkliga och verkningsfulla utvecklingsfaktorer. Det är bakgrunden till att inte endast kommuner och regioner utan också näringslivet satsar växande summor på att utveckla det lokala och regionala kulturlivet. Särskild betydelse har kulturlivet och kulturmiljön för turismnäringen.

Kulturlivet har också en mobiliserande kraft, i det att den stimulerar, kanaliserar och sammanför idéer och uppslag. Kulturlivets **kreativa mötesplatser** ser inte sällan idéer födas och befruktas, vilka mognar i affärs- eller produktidéer och andra projekt som genererar tillväxt och arbetstillfällen.

Kulturlivet är därtill i sig **en av de snabbast växande och mest dynamiska branscherna** i Sverige och i världen och ger alltfler människor arbete och genererar skatteintäkter. Den snabba expansionen inom mediaområdet skapar inte endast tillväxt och sysselsättning i storstäder, utan även på mindre orter. Lokala och regionala centra för produktion av film, TV och musik har vuxit fram runt om i landet. Delvis är detta ett resultat av tålmodiga offentliga insatser för att bygga upp en nödvändig infrastruktur, i form utbildningar, resurscentra med mera. Gränserna mellan media och mer traditionell kultur håller också på att suddas ut, inte minst med Internet som instrument. Därmed skapar den snabba utvecklingen inom kulturområdet också nya utkomstmöjligheter för konstnärer, musiker, skribenter med flera. Det är inte minst viktigt på landsbygden, där ett fåtal invånare mer eller mindre kan vara avgörande för om lokala serviceinrättningar och annan infrastruktur ska finnas kvar.

Kulturpolitik som tillväxtpolitik

När man studerar kulturen som utvecklingsfaktor brukar man i dag betrakta den som en del av den så kallade **upplevelseindustrin**. Det är ett samlingsbegrepp för ett stort antal verksamheter som har som huvuduppgift att skapa upplevelser i någon form. Det omfattar allt ifrån arkitektur, konst, musik, scenkonst och litteratur till media, dator- och TV-spel samt turism och besöksnäring.

Kulturens betydelse som attraktionsskapare och utvecklingsfaktor har sedan 1990-talet fått ett stadigt växande genomslag i såväl den statliga politiken som hos kommuner och landsting/regioner. I riksdagsbeslutet 2001 om den regionala utvecklingspolitiken lyfts kulturen fram som en viktig utvecklingsfaktor och spelar numera en central roll i de regionala utvecklingsprogrammen (RUP) och de regionala tillväxtprogrammen (RTP) i de flesta län. Omvänt framgår det numera av kulturmyndigheternas regleringsbrev att dessa ska medverka till att genomföra den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013. De ska härvid samverka med det utvecklingsansvariga organet i respektive län (i Halland Region Halland), liksom med andra myndigheter och aktörer.

Trots detta **saknas det samlad kunskap** om hur företagande och tillväxt utvecklas inom upplevelseindustrin, såväl inom industrin själv – till stor del bestående av mycket små och resurssvaga företag – som hos offentliga organ, finansinstitut och andra som påverkar upplevelseindustrins utvecklingsförutsättningar. Av detta skäl **saknas** det också välutvecklade **system och strukturer för att stödja och stimulera utvecklingen**, liknande dem som finns för mer etablerade delar av näringslivet. Denna brist på stödjande strukturer tar sig flera olika uttryck:

- Kulturpolitiken har traditionellt varit inriktad på subventioner, och myndigheter har ofta liten kunskap om kulturentreprenörens villkor.
- Upplevelseindustrin hamnar mellan stolarna, mellan närings- och kulturpolitik.
- Finansieringsinstrument och stödjande offentliga investeringar är dåligt anpassade till mikroföretag i gränslandet mellan konstnärligt skapande och kommersiell verksamhet.
- Utbildningssystemet är dåligt avpassat till den kombination av kreativa färdigheter och affärskunskap som kulturentreprenören behöver utveckla.

Offentliga insatser för att stärka upplevelseindustrin handlar mycket om att bygga upp en **infrastruktur** av kollektiva nyttigheter, en jordmån i vilken upplevelseindustrin kan befruktas och spira. Det handlar om allt från att tillhandahålla platser för att öva och uppträda och

skapa grundläggande kunnande och intresse genom musik- och kulturskolor, utbildning på grundskole-, gymnasie- och högskolenivå med mera, till att tillhandahålla ett basutbud av professionell kulturverksamhet och miljöer där färdigheter utvecklas och idéer föds, befruktas och resulterar i nya verksamheter.

3.2 Den halländska kulturen i siffror

Halland har de lägsta offentliga kulturutgifterna av alla län. Det beror på att såväl kommunerna som landstinget genom Region Halland avsätter väsentligt mindre resurser på kultur än på andra håll i landet. Delvis som en följd av detta är också de statliga kulturutgifterna lägre än i andra län. För att nå upp till riksgenomsnittet skulle kommunerna sammanlagt behöva satsa ytterligare runt 45 miljoner kronor per år och landstinget genom Region Halland ytterligare 15 miljoner kronor per år.

Offentliga kulturutgifter

År 2005 lade svenskarna ned i runda tal 65 miljarder kronor på kultur i vid mening. Av detta svarade hushållen själva för mer än två tredjedelar, medan de offentliga kulturutgifterna var 18,8 miljarder kronor, fördelade på:

Staten	8,8 miljarder kr
Landstingen/regionerna	1,9 miljarder kr
Kommunerna	8,1 miljarder kr

De kommunala organen svarade alltså för mer än hälften av de offentliga kulturutgifterna, ett tydligt mått på deras betydelse för det lokala och regionala kulturlivet³⁾.

I tabell 1 har de offentliga kulturutgifterna brutits ned på enskilda län. Det bör betonas att endast vissa av de statliga kulturutgifterna ingår. Exempelvis har stödet till de nationella kulturinstitutionerna utelämnats. Hade de räknats med hade framför allt Stockholms län uppvisat högre offentliga kulturutgifter.

Som synes **uppvisade Halland 2005 de lägsta offentliga kulturutgifterna av alla län**, drygt 20 procent under riksgenomsnitt. Det beror på en kombination av faktorer. Såväl Region Halland som Hallands kommuner avsatte väsentligt mindre resurser till kultur än sina motsvarigheter i andra län, om än inte allra minst. Delvis som en följd av detta var också de statliga kulturutgifterna i Halland betydligt lägre än i andra län. De statliga kulturutgifterna består nämligen till stor del av statsbidrag, som ofta förutsätter lokal eller regional medfinansiering.

³⁾ Kulturrådet (2006)

Tabell 1. Offentliga kulturutgifter fördelade på län 2005⁴⁾
(kronor per invånare)

	Staten ⁵⁾	Landsting	Kommuner	Totalt
Stockholms län	171	119	856	1 146
Uppsala län	300	134	707	1 141
Södermanlands län	172	198	878	1 248
Östergötlands län	287	160	886	1 332
Jönköpings län	171	228	772	1 171
Kronobergs län	232	197	819	1 248
Kalmar län	242	159	853	1 254
Gotlands län	805	-	1 134	1 939
Blekinge län	268	194	893	1 356
Skåne län	244	109	1 034	1 388
Hallands län	176	154	751	1 081
Västra Götalands län	270	403	833	1 506
Värmlands län	246	241	834	1 320
Örebro län	206	231	946	1 383
Västmanlands län	211	161	902	1 274
Dalarnas län	211	215	991	1 417
Gävleborgs län	242	207	1 032	1 480
Västernorrlands län	617	318	1 163	2 099
Jämtlands län	392	289	847	1 529
Västerbottens län	406	256	1 121	1 783
Norrbottens län	231	252	989	1 472
Riket totalt	247	208	900	1 354

För att nå upp till riksgenomsnitt skulle Hallands kommuner totalt behöva satsa närmare 45 miljoner kronor ytterligare på kultur varje år och landstinget genom Region Halland ytterligare 15 miljoner kronor per år.

⁴⁾ Sammanställd utifrån uppgifter ur Kulturrådet (2006).

⁵⁾ Stöd från Kulturrådet, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Konstnärsnämnden, Svenska Filminstitutet, Stiftelsen framtidens kultur, Allmänna Arvsfonden, Boverket, Riksteatern och Rikskonserter.

Kommunernas kulturutgifter

De enskilda Hallandskommunerna hade 2005 följande kulturutgifter⁶⁾:

Tabell 2. Kommunala kulturutgifter 2005 (kronor per invånare)

	Allmän kultur	Studieorganis.	Bibliotek	Musikskola	Summa
Kungsbacka	240	34	212	217	702
Varberg	159	55	338	191	742
Falkenberg	156	68	314	188	726
Halmstad	328	54	312	165	860
Hylte	18	32	389	199	639
Laholm	65	37	338	160	600

Samtliga Hallandskommuner ligger som synes under riksgenomsnittet, de flesta väsentligt under. Skillnaderna är dock stora mellan de sex kommunerna, särskilt om man ser till vad kulturutgifterna används till. Störst är som synes skillnaderna i utgifter vad gäller allmän kultur, vilket bland annat omfattar stöd till egna och fristående museer, teatrar, konstnärlig utsmyckning, evenemang med mera.

⁶⁾ Kulturrådet, Kulturen i siffror 2006//3, Tabell 3.1.

Regionala kulturutgifter

Med den avgränsning som Statens Kulturråd använder hade Region Halland 2005 kulturutgifter på 44 miljoner kronor eller 154 kronor per invånare. Flertalet av dessa regionala kulturverksamheter har även statligt stöd, i de flesta fall utbetalat av Statens Kulturråd. De regionala kulturutgifterna fördelade sig 2005 på⁷⁾ (inom parentes anges motsvarande siffror för samtliga län):

Tabell 3. Regionala kulturutgifter 2005 (kronor per invånare)

	Region Halland		Staten		Summa	
Teater och dans	22,6	(35,4)	16,5	(69,2)	39,1	(104,6)
Musik	7,9	(50,4)	33,2	(46,2)	41,1	(96,6)
Bild och form	0,9	(4,3)				
Museer, utställningar m m	42,6	(39,6)	22,6	(16,1)	65,2	(55,7)
Bibliotek	8,3	(12,0)	3,8	(3,2)	12,1	(15,2)
Film och medier ⁸⁾	2,7	(6,4)	3,0	(4,5)	5,7	(10,9)
Folkbildning	42,6	(33,1)				
Ungdomsorganisationer	9,7	(9,6)				
Stöd till konstnärer ⁹⁾	3,3	(0,8)	4,0	(10,3)	7,3	(11,1)
Allmänna kulturutgifter	12,8	(16,4)				
Sammanlagt	153,5	(208,0)				

Som synes satsar Region Halland mer på musei- och utställningsverksamhet, konst, folkbildning och ungdomsorganisationer än det genomsnittliga landstinget eller regionen. Vad gäller museer och utställningar förklaras det till stor del av att Halland, till skillnad från andra län, har tre separata museiorganisationer (jfr avsnitt 2.2) och motsvaras även av ett högre statsbidrag per invånare.

Inom övriga kulturområden har Region Halland mindre utgifter än andra landsting och regioner. Den största skillnaden uppvisar musikområdet, där andra landsting och regioner i genomsnitt har mer än sex gånger så stora utgifter per invånare. Statsbidraget till musikverksamheten ligger däremot betydligt närmare riksgenomsnittet, med påföljd att staten avsätter mer än fyra gånger så mycket på den regionala musikverksamheten som regionen själv. Inom teater- och dansområdet råder det omvända förhållandet. Där avsätter Region Halland ungefär två tredjedelar av de resurser andra landsting och regioner satsar, medan statsbidraget motsvarar mindre än en fjärdedel av vad andra län mottar.

⁷⁾ Kulturrådet, Kulturen i siffror 2006//3, s 13, 22 och 28.

⁸⁾ De statliga utgifterna avser stöd från Svenska Filminstitutet till regionala resurscentra samt till lokal och regional filmverksamhet.

⁹⁾ De statliga utgifterna avser bidrag och stipendier från konstnärsnämnden.

3.3 En strategi för ett attraktivare Halland

– några utgångspunkter

Om man med kulturens hjälp vill öka Hallands attraktivitet finns det flera faktorer att beakta. En av dessa är avvägningen mellan den regionala kulturens basuppdrag och strävan efter konstnärlig spets. En annan är ett kulturutbud som kommer *bela* Halland till del, och en tredje är förhållandet till omvärlden och dess kulturutbud. I detta avsnitt diskuteras dessa tre faktorer.

Hallänningarna i centrum – bas och spets

Varje strategi för att öka Hallands attraktivitet måste ha hallänningarna i centrum, detta av flera skäl. Den regionala kulturpolitiken ska först och främst vara till nytta och glädje för hallänningarna själva – faktum är att kommunallagen stadgar att Region Halland endast får bedriva sådan verksamhet som har anknytning till de egna invånarna och Halland. Ännu viktigare än att locka fler människor och företag att flytta till Halland är också att skapa förutsättningar för dem som redan finns här att stanna. De ojämförligt viktigaste ambassadörerna för Halland är också hallänningarna själva. Ska Halland te sig attraktivt i omvärldens ögon måste först och främst hallänningarna själva tycka det.

Därför är **den regionala kulturpolitikens basuppdrag** – att ge alla hallänningar, inte minst barn och ungdomar, tillgång till berikande kulturupplevelser och utlopp för egen kreativitet – av avgörande betydelse, även ur attraktivitetssynpunkt. Det är genom folk- och skolbiblioteken, musik- och kulturskolor, skolteater, ett lättillgängligt kulturarv, teaterföreningarnas arrangemang, livaktiga studiecirklar och annat vardagsarbete som grunden för ett attraktivt halländskt kulturliv läggs. Den regionala kulturpolitiken utgör härvid ett komplement till den lokala och nationella kulturpolitiken och går först och främst ut på att skapa och upprätthålla en infrastruktur för detta basuppdrag, som

1. vårdar och tillgängliggör kulturarvet,
2. understödjer, förmedlar och utvecklar kulturlivet,
3. producerar professionell scenkonst,

allt detta med fokus först och främst på barn och ungdomar.

Detta basuppdrag sätts ibland i motsatsställning till strävan efter **konstnärlig spets**. Det är visserligen sant att dessa båda ambitioner genomgående konkurrerar om samma resurser och ibland drar verksamheten i olika riktning. Samtidigt kräver all kultur utrymme för att utvecklas och experimentera. Det gäller inte minst professionella institutioner och konstnärer inom musik, dans, teater, film och bildkonst – och för den delen även museiverksamhet – oavsett vilken

huvudsaklig målgrupp de har. Strävan efter konstnärlig spets är ofta en förutsättning för att uppnå kvalitet i basuppdraget.

Ur de samtal vi fört med företrädare för de regionala kulturverksamheterna utkristalliserar sig en tydlig bild: Till dags dato har Region Hallands kulturpolitik nästan uteslutande inriktat sig på att tillgodose basuppdraget med barn och ungdomar i fokus. Där har man också varit framgångsrik. **Nu bör det emellertid också ges utrymme att söka konstnärlig spets med nationell lyskraft.** Det innebär konkret ett ökat fokus på vuxenpubliken, inte minst inom teaterområdet, och en ökad satsning på kulturevenemang av hög kvalitet. I avsnitt 4.1 och 4.3 presenterar vi ett flertal konkreta förslag i denna riktning.

Kultur för hela Halland

Det är viktigt att den regionala kulturen kommer hela Halland till del och ej uppfattas som en angelägenhet främst för de orter där de regionala kulturverksamheterna är baserade. Det är inte detsamma som att de bör vara utspridda på så många orter som möjligt – var en kulturinstitution har sin bas och var den har sin publik är två helt skilda saker. Tvärt om krävs det ett visst mått av koncentration för att skapa dynamiska kulturmiljöer och frigöra kraft och resurser till det konstnärliga skapandet.

Med våra förslag försöker vi skapa starkare och mer dynamiska regionala kulturverksamheter med konstnärlig kraft att nå ut i hela länet. Vi föreslår också ett antal nysatsningar utanför Halmstad och Varberg, dit de regionala kulturinstitutionerna idag är koncentrerade, för att utveckla tillgångar som Tjolöholm, Falkenbergs museum och Teckningsmuseet i Laholm. Vi ser slutligen också ett värde i att de få regionala verksamheter som i dag är baserade utanför Halmstad och Varberg har kvar sin bas där.

Falkenbergs museum.

Halland och omvärlden

Halland existerar inte i ett vakuum. I närområdet finns Göteborgs och Öresundsregionens rika kulturutbud. Detta utbud ska uppfattas, inte som en övermäktig konkurrens, utan som tillgångar som kan komma hallänningarna till del. Eftersom länet inte har obegränsade resurser för regional kulturpolitik måste denna förhålla sig till omvärldens kulturutbud, detta på tre principiellt olika sätt:

1. Den regionala kulturpolitiken måste **komplettera** omvärldens kulturutbud. Det finns ingen anledning att avsätta skattemedel för att tillhandahålla sådant som redan finns inom rimligt avstånd. I norra Halland är Göteborgsområdets kulturutbud av särskilt stort intresse,

medan Öresundsregionen är av intresse i södra Halland. Genom att finna egna nischer och utgå från det egna kulturarvet kan i gengäld verksamheter skapas som drar till sig publik och uppmärksamhet även utanför Halland.

2. Den regionala kulturpolitiken måste också **samarbeta** med omvärlden. Precis som Region Halland har sin motsvarighet i grannlänerna, har även de flesta regionala kulturverksamheter naturliga samarbetspartners i såväl Skåne och Västra Götaland som i andra län. Att dessa i de båda förstnämnda grannlänerna har större resurser ska främst ses som en tillgång och har redan genererat en växande rad fruktbara samarbeten. Våra samtal har dock givit vid handen att det här ännu återstår stora outnyttjade möjligheter. Dessa måste tillvaratas.
3. Den regionala kulturpolitiken kan slutligen också locka omvärldens kulturutbud till sig genom en väl fungerande **infrastruktur**. Denna består i allt från lämpliga och väl utrustade lokaler till ett heltäckande och väl fungerande arrangörsled och en kunnig och intresserad publik. Musik, dans och teater är genomgående dyrt att sätta upp och upplever ofta svårigheter att nå ut till sin publik. Med hjälp av en ändamålsenlig infrastruktur kan hallänningarna på hemmaplan erbjudas kulturupplevelser av hög nationell och internationell klass. Med hjälp av en ändamålsenlig infrastruktur och en inbjudande miljö kan även producerande verksamheter inom film, teater, musik, dans och andra konstarter för längre eller kortare tid lockas till Halland.

Det är i detta sammanhang också viktigt att beakta att **Halland är ett avlångt län**. Det är 13 mil mellan Kungsbacka och Laholm. Kungsbackas omvärld skiljer sig också starkt från Laholms och Hyltes. Flera av de intervjuade har påtalat att Halland sönderfaller i flera delar, såväl kulturhistoriskt som medialt. Detta måste givetvis beaktas i den regionala kulturpolitiken.

4. Överväganden och förslag

I detta kapitel presenterar vi våra överväganden och förslag. I de båda första avsnitten diskuteras insatser för att utveckla den regionala kulturverksamhetens innehåll – i avsnitt 4.1 presenteras förslag som syftar till att öka Hallands attraktivitet och i avsnitt 4.2 förslag som syftar till att skapa tillväxt och utveckling. I avsnitt 4.3 föreslås förändringar av den regionala kulturverksamhetens struktur, medan vi i avsnitt 4.4 visar på möjligheter att utveckla Region Hallands roll som uppdragsgivare.

4.1 Kultur för ökad halländsk attraktivitet

Halland är ett välmående län med rika kulturmiljöer och ett på många sätt blomstrande kulturliv. Vissa av dessa tillgångar är ännu outnyttjade eller utnyttjas inte fullt ut, därom är de flesta vi samtalat med eniga. I detta avsnitt presenteras förslag och tankegångar som syftar till att med kulturen och kulturmiljön som instrument utveckla Hallands attraktivitet.

Tillvarata kulturmiljöer och konstnärsrika miljöer

Halland har, som framhålls i den regionala utvecklingsstrategin, rik tillgång på potentiellt attraktiva boende- och verksamhetsmiljöer. Många av dessa är äldre byggnader av kulturhistoriskt intresse. Kulturmiljö Halland har nyligen inventerat den halländska bebyggelsen. Inom ramen för den så kallade Hallandsmodellen har man också skaffat sig rika erfarenheter och ett värdefullt kontaktnät i arbetet med att rusta upp kulturmiljöer för boende och verksamheter. Hallandsmodellen har varit framgångsrik, och detta arbete går nu vidare i nya former. Det är av stor vikt att erfarenheterna från Hallandsmodellen tillvaratas och vidareutvecklas, så att Hallands rika kulturmiljöer kan fyllas med liv och verksamhet.

Hallands rika kulturmiljö har också ett stort värde som besöksmål. Många av dessa är välkända också utanför Hallands gränser. Andra är mindre kända. Gemensamt för dem alla är att de med fantasi och arbete skulle kunna utvecklas ytterligare som besöksmål. Ett sådant utvecklingsarbete bedrivs redan såväl lokalt som inom ramen för Destination Halland. Det är av stor vikt att den kulturhistoriska kompetens som ryms inom läns museerna och på andra håll redan på ett tidigt stadium finns med i detta utvecklingsarbete. Vi vill särskilt lyfta fram ett par kulturhistoriska tillgångar med stor potential.

FÖRSLAG

Varbergs fästning och Tjolöholms slott utvecklas som arenor för konst, musik, teater, dans och annan kultur.

Foto: Hans Nohlberg, Länsmuseet Varberg

*Gycklare på borggården,
Varbergs fästning.*

Varbergs fästning med dess läge och borggård erbjuder en fantastisk miljö för scenkonst och andra utomhusevenemang under sommarhalvåret, så som teater, musik och opera. För att fullt ut utnyttja denna potential krävs vissa investeringar och en evenemangsorganisation. I det förra fallet är Statens Fastighetsverk, som äger fästningen, en viktig samtalspartner och är intresserat av att utveckla fästningen i denna riktning. I detta arbete bör, vid sidan av Läns museet Varberg, också andra aktörer involveras, så som Varbergs kommun, landstinget, Teater Halland, Musik i Halland, Teater Albatross och Isildurs bane.

Tjolöholms slott erbjuder på motsvarande sätt en anslående kulturhistorisk inramning för kulturevenemang i norra Halland. Det ägs av en stiftelse, med Kungsbacka kommun som stiftare. En möjlig utvecklingsväg kan vara att ställa ut lämpliga delar av Läns museet Halmstads stora konstsamling där, i såväl tillfälliga som mer permanenta utställningar. Det skulle öka exponeringen av museets samlingar och göra dem tillgängliga också i andra delar av länet, samtidigt som Tjolöholm utvecklas som besöksmål. Tjolöholm erbjuder också ypperliga förutsättningar för musik, dans och teater. För att fullt ut tillvarata den potentialen krävs dock en del investeringar. En vision för Tjolöholms utveckling presenteras i början av 2008. Region Halland är en naturlig och viktig partner i denna utvecklingsprocess. Ett sådant regionalt deltagande skulle också ge Kungsbacka, länets näst största kommun, ökad tillgång till den regionala kulturverksamheten.

En intressant förebild i dessa sammanhang är Läckö slott vid Vänern. Liksom Varbergs fästning ägs det av Statens Fastighetsverk, medan verksamheten drivs i stiftelseform. Den omfattar allt från utställningar till årligen återkommande operaföreställningar. Sommaren 2008 sätts den nyskrivna operan *Magnus Gabriel – ett liv, en dröm* upp med stöd från Västra Götalandsregionen, Lidköpings kommun, Statens Kulturråd med flera.

Andra kulturmiljöer av rang som borde kunna utvecklas ytterligare som besöksmål, utan att deras kulturhistoriska värden hotas, är bland andra Världsarvet Grimeton, Äskhults by och Fjärås Bräcka.

Tjolöholms slott.

Öka tillgängligheten till kulturskatter

Halland har också rika kulturskatter. **Länsmuseet Varbergs** samlingar med Bockstensmannen och den kulknapp som sägs ha dödat Karl XII är välkända, och museet lockar stora skaror av besökare. Utställningslokalerna är dock hårt ansträngda och fordrar ombyggnader om utställningsverksamheten ska kunna utvecklas vidare. Bland annat krävs en ny och större reception och en ökad tillgänglighet för rörelsehindrade. Statens Fastighetsverk för redan en dialog med museet i denna fråga och är villigt att understödja en utveckling av fastigheten. Den kommer icke desto mindre att kräva ett ökat ekonomiskt åtagande från museet och dess huvudmän, i form en ökad hyreskostnad eller på annat sätt.

Länsmuseet Halmstad har en betydande konstsamling och generös tillgång på donationsmedel för att komplettera denna. Däremot saknas lämpligt utställningsutrymme för att visa denna konstsamling. Den förtjänar nya lokaler, som förmår locka människor till sig. Också Halmstad kommun äger en betydande konstsamling. Såväl länsmuseet och dess huvudmän som Halmstad kommun har i flera omgångar utrett byggandet av en konsthall. Det är också ofrånkomligt att en uppgörelse träffas med Halmstad kommun i konsthallsfrågan, om denna ska få en lösning. Också landstinget är en viktig samtalspartner vid denna typ av investeringar. Närmast till hands ligger en tillbyggnad av befintlig museibygnad. Härigenom skulle också en attraktiv del av Halmstad kunna dra till sig fler människor och knytas närmare till centrum.

Mindre regionala museiuppdrag bör kunna ges också till **andra museer**, som exempelvis det nyinrigda Teckningsmuseet i Laholm och Falkenbergers museum, men eventuellt också enskilda museer som Konsthallen i Hishult. Syftet med detta är att utveckla lokala spetskvaliteter och göra den regionala museiverksamheten tillgänglig i alla delar av Halland. En förutsättning för ett sådant regionalt engagemang bör dock vara att en lokal grundfinansiering är säkerställd.

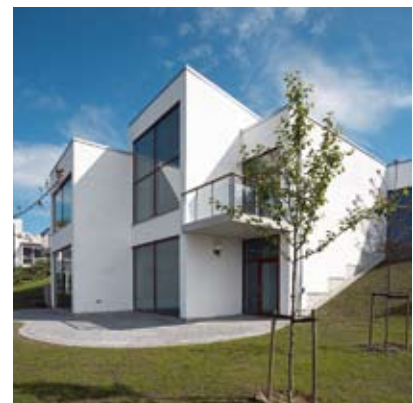
I avsnitt 4.3 diskuterar vi frågan om Hallands länsmuseers organisation närmare.

FÖRSLAG

Samtal inleds om att utveckla Länsmuseet Varbergs lokaler. Bland annat behövs en ny och större reception och en ökad tillgänglighet för rörelsehindrade.

Nya samtal inleds om en tillbyggnad av Länsmuseet Halmstad, med lokaler där museets konstsamling kan visas.

Andra museer, vid sidan av de båda länsmuseerna, kan ges mindre regionala uppdrag, för att utveckla spetskvaliteter och göra den regionala museiverksamheten tillgänglig i hela länet.

Teckningsmuseet i Laholm.

Foto: Ole Jais

Satsa på Isildurs Bane och Teater Albatross

Halland kan också erbjuda andra kulturupplevelser av hög klass. I Teater Albatross och Isildurs Bane har Halland två nyskapande grupper med lyskraft långt utanför länets gränser och med dragningskraft nog för att locka internationella artister av format till Halland. De representerar båda den konstnärliga spets som detta uppdrag syftar till att tillvarata. Det saknas inte heller spännande utvecklingsidéer. Däremot lever de under en resursknapphet som medför att intressanta projekt och gästspel inte fullt ut kan göras tillgängliga för hallänningarna. Vi tror därför att Region Halland har mycket att vinna på att ytterligare bistå dessa gruppers fortsatta utveckling och uppmuntra en samverkan med de egna teater- och musikinstitutionerna. Dessa framgångsrika institutionsuppdrag bör också kunna utgöra förebild för andra, liknande överenskommelser.

En halländsk kulturfestival

Jubileumsfesten Vågspel den 31 maj 2007, som firade Halmstads 700-årsdag, är ett gott exempel på ett lyckat festivalarrangemang. Det visade på den arrangörskompetens som finns i länet och innehöll också flera inslag som skulle kunna utvecklas vidare, inte minst den spektakulära avslutningsföreställningen Panta Rei. Ett sätt kan vara att arrangera en årlig halländsk kulturfestival, där värskapet alternerar mellan Hallands kommuner. Den skulle kunna fungera som en scen för det halländska kulturlivet och samtidigt ge utrymme för spännande kulturuttryck från omvärlden. Förhoppningen är också att det lokala näringslivet ska se festivalen som ett tillfälle att visa upp den egna kommunen och stödja arrangemanget. En värdefull tillgång i detta sammanhang kan den lathund för festivalarrangemang vara som bildningsförbundet är i färd med att utarbeta, med stöd av sina erfarenheter från Vågspel.

FÖRSLAG

Isildurs Bane och Teater Albatross ges större uppdrag, för att bättre tillvarata de spetskvaliteter de representerar. Också andra fria grupper bör på sikt kunna få liknande institutionsuppdrag.

FÖRSLAG

En årligen återkommande halländsk kulturfestival arrangeras.

4.2 Kultur för ökad halländsk tillväxt

Vid sidan av att öka Hallands attraktivitet genererar kulturen också i sig tillväxt, utveckling och arbetstillfällen. I detta avsnitt presenteras förslag och tankegångar som syftar till att med kulturens hjälp öka Hallands tillväxt.

Bättre etableringsmöjligheter

En nyckelroll i strävandena att generera tillväxt inom kulturområdet spelar de så kallade kulturentreprenörerna, människor med begåvning att omsätta idéer i fungerande och finansierade verksamheter och som har förmåga att även engagera andra. Dessa kulturentreprenörer behöver inte nödvändigtvis vara företagare i ordets egentliga mening. De kan också spela en ovärderlig roll i ideella organisationer och offentligt finansierade verksamheter. Eftersom de även genererar sysselsättning bör de ges utrymme att utveckla sina talanger, oavsett om det är i ett eget företag, som projektledare eller som medarbetare i en organisation. Här måste den praktiska nyttan ibland ges företräde framför strikta principer om rollfördelning.

Särskilt yngre konstnärer är i behov av råd och stöd i sin strävan att etablera sig. Det kräver resurser, men också förmåga att upptäcka begåvningar och lotsa dem vidare. Det är i detta sammanhang inte fel att se projektverksamhet också som en tillfällig, kompletterande inkomstkälla och ett sätt att skapa och utveckla personliga nätverk. Enskilda projekt kan mycket väl ha som delsyfte att tillvarata och utveckla konstnärlig begåvning, förutsatt att det är idén och resultatet som sätts i fokus och ej personen. Projekt fungerar ofta som inträdesbiljett till en mer stadigvarande sysselsättning, som etablerad konstnär, som företagare eller som anställd, i det att de skapar kontakter och ger möjlighet att utveckla talanger, som organisatör såväl som kreatör. Projektens rent ekonomiska betydelse ska heller inte underskattas, i en samhällssektor där möjligheterna att försörja sig ofta är magra. Påfallande ofta är det också bland konstnärer som man finner de kulturentreprenörer som spelar en så avgörande roll för kulturlivets vitalitet.

Ett sätt att åstadkomma detta är att vidga konsulentverksamhetens främjandeuppdrag till att även underlätta för lovande entreprenörer inom området. Detta bistånd kan bestå i allt från att förmedla kontakter till att generera projekt och bidra med eget expertkunnande. Flera av konsulentverksamheterna har idag sådana ambitioner, men upplever dem ofta svåra att realisera och har sällan ekonomiskt och tidsmässigt utrymme att på allvar ta tag i dem. De många små konsulentverksamheterna har redan i dag, var för sig, en stor och vittförgrenad uppgiftsbörda. Ett tillväxtuppdrag kräver därför med största säkerhet nya resurser och kompetensutveckling. En förutsättning för att dessa

FÖRSLAG

Konsulentverksamheten ges en ny, kompletterande uppgift, som går ut på att underlätta för konstnärer och kulturentreprenörer att etablera sig. Den utrustas också med instrument för fullgöra denna uppgift.

ska kunna användas rationellt torde också vara en mer sammanhållen konsulentorganisation, där man kan ge stöd åt varandra, gemensamt utveckla arbetsmetoder och samutnyttja kompetens och andra resurser. I avsnitt 4.3 presenteras ett förslag till sammanhållen konsulentorganisation.

Näringslivet – en naturlig partner

Också näringslivet har intresse av ett vitalt kulturliv med lys- och utvecklingskraft. Dels ökar det ortens och regionens attraktivitet, inte minst för högutbildade nyckelpersoner som ofta är svåra att rekrytera utanför storstadsområdena; exemplen är otaliga på företag som varit med att finansiera stora kultursatsningar för att öka den egna regionens dragningskraft. Dels har många företag intresse av de begåvningar som dras till större kulturella kluster och de affärs- och produktidéer som föds där, liksom av de utbildningar och den infrastruktur som koncentreras dit. Medverkan från näringslivet behöver därför inte enbart bestå i medfinansiering av renodlade kulturverksamheter, utan kan lika väl handla om partnerskap i projekt och andra satsningar som är till ömsesidig nytta för såväl kultursektorn som näringslivet. Denna potential är i dag nästan helt oexploaterad i Halland. Våra sonderingar tyder icke desto mindre på att det halländska näringslivet mycket väl skulle kunna tänka sig att satsa på kulturen, bara idén är tillräckligt attraktiv och genomarbetad. Ska något ske måste nog ändå initiativet komma från kultursektorn och dess huvudmän. En viktig resurs i detta sammanhang är Region Hallands Tillväxtenhet och de vittförgrenade kontakter man redan har med det halländska näringslivet.

FÖRSLAG

En dialog inleds med det halländska näringslivet för att undersöka förutsättningarna för medfinansiering och gemensamma satsningar inom kulturområdet.

4.3 Den regionala kulturverksamheternas struktur

I avsnitt 4.1 och 4.2 diskuterades hur den regionala kulturverksamhetens innehåll kan utvecklas för att öka Hallands attraktivitet och tillväxt. Det förutsätter dock en ändamålsenlig organisationsstruktur. I detta avsnitt diskuteras därför hur den regionala kulturverksamhetens struktur kan utvecklas.

Koncentration och samordning

En kulturinstitution kräver en viss kritisk massa av konstnärer och andra kreatörer för att dess inneboende dynamik och konstnärliga kraft ska kunna blomma ut. Det är svårt att säga exakt var gränsen för denna kritiska massa går. Många av våra intervjuobjekt menar dock att de regionala kulturinstitutionerna är väl många och små – att **strukturen idag är alltför utglesad och kräver förtätningar** – en uppfattning vi delar. För att komma till rätta med detta kan man koncentrera resurserna verksamhetsmässigt, geografiskt och/eller organisatoriskt:

1. **Verksamhetsmässig samordning:** Vi har i våra samtal funnit flera lyckade exempel på produktionsgemenskaper. Denna typ av samverkan kan dock utvecklas ytterligare och korsbefrukta de samverkande institutionerna. En bättre samordning av utbudet skulle också underlätta för skolan och andra arrangörer och göra det lättare för kulturinstitutionerna att nå ut till sin publik.
2. **Geografisk koncentration:** Genom att flera verksamheter delar lokaler eller är lokaliserade nära varandra skapas kreativa kulturcentra, som inte endast ger möjlighet att samutnyttja personalresurser och kompetens, utan också kan skapa konstnärlig och annan verksamhetsmässig dynamik. Ett gott exempel på detta är länsteaterföreningens flytt till Musik i Hallands lokaler.
3. **Organisatorisk sammanslagning:** Den mest långtgående koncentrationen av resurser är en regelrätt sammanslagning av institutioner. Som nedan framgår förordar vi en sådan lösning för huvuddelen av konsulentverksamheten, liksom för produktion av teater och musik.

Den regionala kulturverksamheten bedrivs i en rad olika **organisationsformer** – aktiebolag, stiftelser, ideella föreningar, enheter inom Region Halland, projekt och avtal med andra aktörer. Det har i de flesta fall fullt logiska förklaringar, men skapar icke desto mindre svårigheter när olika verksamheter ska samarbeta. I våra samtal har därför i flera fall önskemål framkommit om att rensa i floran av organisationsformer. Vi har närmat oss denna fråga genom att föreslå konkreta förändringar av den regionala kulturverksamhetens struktur, vilka sammanför de allra minsta och mest sårbara verksamheterna och därmed också minskar antalet organisationer och organisationsformer.

Fasta utvecklingsresurser

Det finns en generell tendens inom kulturinstitutioner, liksom inom andra verksamheter, att de fasta kostnaderna slukar en allt större del av resurserna. Följden blir lätt att alltmer tid ägnas åt att söka alternativa finansieringskällor genom att påbörja projekt eller söka medel till verksamheter. Därmed tvingas man också anpassa sig efter möjligheten till extra finansiering, vilket lätt ger en yvig och osammanhängande verksamhetsmix. Alltför höga driftkostnader går också ut över kreativitet och utvecklingskraft, vilka lätt förvisas till avgränsade projekt utan inbördes sammanhang. Därför är det viktigt att öronmärkta utvecklingsresurser redan från början avsätts i verksamhetsplaneringen. Dessa resurser måste också användas enligt en genomtänkt och långsiktig utvecklingsstrategi som genomsyrar verksamheten, snarare än att utgöra ett sidospår till den löpande driften.

Samla och införliva konsulentverksamheten

Ett drygt halvdussin organisationer bedriver inom ramen för sitt institutionsuppdrag främjande konsulentverksamhet på uppdrag av Region Halland. Inom teaterområdet har länsteaterföreningen (professionell teater) och bildningsförbundet (amatörteater/länsregissör) sådana uppdrag. Inom musiken vilar motsvarande uppdrag på Musik i Halland, som dessutom bedriver egen produktion. Inom hemslöjdsområdet har hemslöjdsföreningen axlat ett liknande uppdrag. En mer renodlad konsulentverksamhet bedriver Dans i Halland, Film i Halland, Merkonst i Halland och arkivförbundet inom sina respektive områden. Inom ramen för sitt uppdrag från Region Halland svarar bildningsförbundet även för Kultur i vården.

Det finns mycket att vinna på att knyta samman dessa konsulentverksamheter. Till att börja med finns det ett tydligt behov av att samordna utbudet av teater, musik, dans och konst gentemot skolan, för att denna lättare ska kunna tillgodogöra sig vad som erbjuds. Flertalet av dessa funktioner är dessutom mycket små – i normalfallet utgörs de av en enda person. Även om de i många fall har funnit en lämplig värdorganisation gör det dem sårbara och isolerade. De flesta av dessa konsulentverksamheter tillämpar också en likartad pedagogik, vilket ger möjlighet att samutnyttja resurser och öppnar för ömsesidigt befruktande idéutbyte, om verksamheterna sammanförs. Liknande skalfördelar kan uppnås inom ekonomi- och personaladministration, marknadsföring och information etc. Därmed borde det också underlätta hanteringen av den akuta resursknapphet som påtalas av flera av de mindre konsulentfunktionerna.

Den vidareutveckling av konsulentverksamheten, till att även bistå entreprenörer inom respektive område, som ovan skisserats torde hur

FÖRSLAG

Öronmärkta utvecklingsresurser ska avsättas redan i de regionala kulturinstitutionernas verksamhetsplanering.

FÖRSLAG

Konsulentverksamhet som syftar till att främja olika konstarter sammanförs till en organisation med en gemensam chef inom Region Hallands kansli. Förändringen består i att Region Halland återkallar de aktuella uppdragen och de medel som avsatts till dem. I flera fall blir det också aktuellt att överta arbetsgivaransvaret för personal.

Förändringen berör i första hand Dans i Halland, Merkonst i Halland, arkivförbundet, Film i Halland, Musik i Halland, hemslöjdsföreningen, länsteaterföreningen och eventuellt även bildningsförbundet. I de fyra förstnämnda fallen uppgår verksamheten helt i den nya konsulentorganisation. Film- och danskonsulenterna kan dock även framgent ha sin huvudsakliga arbetsplats i Kungsbacka respektive Falkenberg.

som helst vara omöjlig med dagens splittrade konsulentverksamhet. Tydliga önskemål om en sammanhållen konsulentverksamhet har också framförts från flertalet av de berörda verksamheterna. Det har också från flera håll påtalats att konsulentuppdragen överlappar varandra och att det stundom brister i samråd.

Närmast till hands ligger att **samla den regionala konsulentverksamheten inom teater, musik, dans, film konst och hemslöjd samt inom arkivområdet i en sammanhållen organisation med en egen chef**. Rent praktiskt kan denna förändring åstadkommas genom att Region Halland säger upp de berörda institutionsuppdragen och återkallar de aktuella uppgifterna och tillhörande medel. Som en konsekvens av detta torde det också bli aktuellt att överta arbetsgivaransvaret för viss personal. Förslaget innebär nämligen att Merkonst Halland, Dans i Halland, arkivförbundet och Film i Halland helt uppgår i den nya konsulentorganisationen, medan vissa främjandepgifter överförs från Musik i Halland, hemslöjdsföreningen, läns-teaterföreningen och eventuellt även bildningsförbundet. Vad beträffar hemslöjdsföreningen rör det sig om hela konsulentverksamheten, som redan är tydligt åtskild från den övriga verksamheten, organisatoriskt och ekonomiskt. För länsteaterföreningens del handlar det om skolteaterverksamheten, och för bildningsförbundets del rör det sig om uppgiften som teaterkonsulent/länsregissör samt om Kultur i vården. I det senare fallet förordas dock fördjupad analys innan ett definitivt beslut tas, för att ej riskera att radera de värden bildningsförbundet tillför det halländska kulturlivet.

Av dessa verksamheter är Dans i Halland baserat i Falkenberg och Film i Halland i Kungsbacka. Det är angeläget att den regionala kulturverksamheten kommer hela Halland till del. Falkenbergs kommun satsar dessutom stort på att etablera sig som ett danscentrum, och Kungsbacka kommun ser Film i Halland som en viktig resurs. Avstånden är heller inte större än att en sammanhållen konsulentorganisation kan ha verksamhet på flera orter. Vi menar därför att film- och danskonsulenterna även framgent kan ha sin huvudsakliga arbetsplats i Kungsbacka respektive Falkenberg, men lika fullt ingå i konsulentorganisationen.

En sådan sammanhållen konsulentverksamhet bör **införlivas i Region Hallands kansli**. Det skulle påtagligt öka möjligheterna att integrera den mer utvecklingsinriktade delen av den regionala kulturpolitiken i det övergripande regionala utvecklingsarbetet och åstadkomma ett kreativt idéutbyte. Sådana möjligheter till samverkan och idéutbyte med andra utvecklingsområden efterfrågas av flera av de intervjuade, liksom en ökad synlighet för den egna verksamheten gentemot Region Hallands ledning. Regionbiblioteket är redan idag en funktion inom Region Hallands kansli, en placering som såväl huvudmannen som

verksamheten själv ser stora fördelar med. I flera intervjuer lyfts Västra Götalandsregionen fram som ett föredöme, där konsulentverksamheten inom dans, konst, mångkultur och barn- och ungdomskultur är samlad till en enhet, Konst- och kulturutveckling. Också i flertalet andra län ingår hela eller delar av konsulentverksamheten i den regionala huvudmannens egen organisation. Det uppges exempelvis gälla det stora flertalet danskonsulenter och runt hälften av konstkonsulenterna, länsregissörerna och hemslöjdskonsulenterna.

En sammanhållen teater- och musikinstitution

En sammanhållen konsulentverksamhet, så som ovan skisseras, skulle medföra att **främjandet skiljs från produktionen**, också inom musikområdet, det enda område vid sidan av teater där regional egenproduktion i större skala förekommer. En sådan renodling har redan genomförts inom teaterområdet, i och med att Teater Halland skildes från länsteaterföreningen. Den innebär att Teater Halland kan koncentrera sig på teaterproduktion, medan länsteaterföreningen behåller främjanderollen och samordnar utbudet av professionell teater och dans. Denna ordning beskrivs genomgående som välkommen och väl fungerande. En motsvarande renodling inom musikområdet skulle innebära att Musik i Hallands uppgift koncentreras till att producera musikföreställningar.

Musik i Halland har i dag en jämförelsevis begränsad egenproduktion med en egen ensemble, Ginestrakvartetten, och arbetar i stället mycket med frilansmusiker. Länssymfoniorkestern utreds för närvarande. Den bildades för att ge kvalificerade amatörer – musiklejare, musikstudenter med flera – möjlighet att spela i en större orkester. För att höja kvaliteten har dock alltför yrkesmusiker rekryterats, också utanför länet. Orkestern har lika fullt svårt att få spelningar, också till följd av brist på lämpliga lokaler och att en spelning betingar en jämförelsevis hög kostnad. Sammanlagt kostar länssymfoniorkestern runt 1 miljon kronor per år. Mycket tyder i dag på att den endast har möjlighet att överleva som en renodlad amatörorkester. Samtidigt har Orkesterutredningen förslagit att statsbidraget till länsmusiken ska kräva en lika stor regional finansiering. I och med att statbidraget till Musik i Halland idag är fyra gånger så stort som Region Hallands eget bidrag utgör detta förslag på sikt ett allvarligt hot.

Också **Teater Halland** har en begränsad fast konstnärlig stab, med endast två fast anställda skådespelare och med ett varierande antal kontraktsanställda skådespelare. Detta arbetssätt ger flexibilitet, vilket är särskilt viktigt för två så jämförelsevis små producerande institutioner som Teater Halland och Musik i Halland. Teater Halland har även anpassat sig till det begränsade formatet genom att inrikta sig på Commedia dell'Arte och en barn- och ungdomspublik. Denna inriktning

FÖRSLAG

Teater Halland och den producerande delen av Musik i Hallands verksamhet sammanförs i ett gemensamt aktiebolag med verksamhet på flera platser och med väsentligt större resurser än i dag för teaterverksamheten. Resterande del av Musik i Halland införlivas i den nya konsulentorganisationen.

har på många sätt varit framgångsrik. Den utgör icke desto mindre en begränsning i strävandena att nå en bredare vuxenpublik, och de begränsade resurserna riskerar att på sikt utarma verksamheten. Jämfört med länsteatrar i jämnstora län är Teater Halland mindre än hälften så stor. Under våra samtal har mycket riktigt också flera röster höjts för att Teater Halland måste växa.

Det är ingen tvekan om att **den regionala teaterproduktionen behöver tillföras en betydande resursförstärkning** om strävandena efter konstnärlig spets och lyskraft ska kunna uppnås. Med en fördubbling av de offentliga anslagen bedöms Teater Halland kunna:

1. göra större uppsättningar som kan locka en bredare vuxenpublik och skulle utgöra en välkommen utmaning och variation för ensemblen,
2. göra parallella produktioner och därmed samtidigt ha något att erbjuda såväl barn och ungdom som en vuxenpublik,
3. kunna utnyttja sommarsäsongen bättre, kulturlivets högsäsong i Halland; den mycket begränsade ensemblen medför att man idag är starkt bunden till vår- och höstsäsong,
4. få fotfäste i Halmstad genom någon form av permanent närvaro där, vilket bedöms vara en förutsättning för att nå publiken där, samt
5. erbjuda en repertoar som ger den möjlighet att komma ut till de större teatersalongerna i Halland och därmed på allvar bli hela länets teater.

Alldeles oavsett vilka resurser som tillförs ser vi flera fördelar med att **sammanföra Teater Halland och Musik i Halland i en enhet**. Redan i dag samarbetar de och har med framgång satt upp ett antal gemensamma produktioner. En sammanhållen musik- och teaterinstitution skulle ge utrymme för ytterligare konstnärliga synteser, men också ge möjlighet att samutnyttja resurser för ekonomi- och personaladministration, marknadsföring, arrangörskontakter med mera. Den bärande tanken bakom en sådan sammanslagning skulle vara att sammanföra två sårbart små konstnärliga grupper till en större och bredare. Det skulle också ge Teater Halland det efterfrågade fotfästet i Halmstad. Det bedöms även möjliggöra en effektivare användning av det resurstillskottet som hur som helst är nödvändigt om man ska ha utsikter att nå den eftersträlvade konstnärliga spetsen och lyskraften. Närmast till hands ligger att införliva den producerande delen av Musik i Halland i Teater Halland AB, som lämpligen ges ett nytt namn för att manifestera det vidgade uppdraget. Idag utbetalas statsbidraget för regional musikverksamhet till Region Halland och ej till Musik i Halland, vilket torde underlätta överföring av verksamhet från stiftelsen.

En utmaning för en sådan sammanslagen musik- och teaterinstitution är att såväl Musik i Halland som Teater Halland i dag är fast rotade på varsin ort, Halmstad respektive Varberg, med sju mil emellan. Det begränsar de rena skalfördelarna med en sammanhållen institution. I gengäld är ju såväl musik- som teaterproduktionen avsedd för hela länet, och särskilt Teater Halland behöver fotfäste utanför Varberg, inte minst i Halmstad. En geografiskt spridd verksamhet har således även fördelar. Avståndet är heller inte större än att man med en flexibel inre organisation borde kunna åstadkomma såväl konstnärlig syntes och dynamik som administrativa samordningsvinster. Som länsmuseumproblematiken visar är det dock helt avgörande att en sammanhållen musik- och teaterinstitution inte sönderfaller i två geografiskt avgränsade konstnärliga grupper, som uppfattar sig som varandras rivaler.

Det saknas inte förebilder för en sådan sammanslagning. I våra samtal har Södermanland lyfts fram som förebild, där länsteatern och länsmusiken har sammanförts till Sörmlands Musik & Teater. Den har verksamhet i Nyköping och Eskilstuna och hade 2006 en omsättning på knappt 32 miljoner kronor, alltså en och en halv gång så stor som Musik i Halland och Teater Halland tillsammans. Ett liknande exempel är Smålands Musik och Teater i Jönköpings län.

Länsmuseiorganisationen

Länsmuseiverksamheten i Halland har en ovanlig och komplicerad organisation, som skiljer sig från andra län, i det att den är uppdelad i tre institutioner. Dessa och deras inbördes roller beskrivs närmare i avsnitt 2.2. Denna organisationslösning har historiska förklaringar. När en gemensam länsmuseiorganisation på 1970-talet skulle byggas upp, som en del av 1974 års kulturpolitiska beslut, fanns två statsbidragsberättigade museer i Halland med varsin museiförening – Hallands museiförening med museum i Halmstad och Föreningen Varbergs museum. Dessa föreningar bildade den 1 januari 1979 tillsammans med landstinget och Varbergs och Halmstads kommuner Stiftelsen Hallands länsmuseer. Föreningarna överlät sina samlingar och fastigheter till stiftelsen, medan landstinget (tre femtedelar) och kommunerna (en femtedel vardera) förband sig att finansiera verksamheten. Museiverksamheten fick en chef som var gemensam för båda museerna. Vid sidan om museerna fanns kulturmiljövården med landsantikvarien som chef, men med samma styrelse som museiverksamheten.

Denna organisation skapade slitningar och utreddes i flera omgångar, innan den nuvarande organisationen den 1 januari 2000 trädde i kraft. Den innebar att två ideella föreningar bildades som huvudman för respektive museum, vilka samtidigt fick var sin chef. I föreningarnas styrelser är värdkommunen och respektive museiförening företrädd. Stiftelsen behöll kulturmiljövården och det övergripande

FÖRSLAG

De båda länsmuseerna får egna regionala uppdrag från Region Halland och ombildas till aktiebolag med Region Halland och respektive kommun som hälftenägare. Kulturmiljövården överförs till ett aktiebolag med Region Halland som ägare, medan Stiftelsen Hallands länsmuseers framtid och förvaltningen av museernas samlingar, donationsmedel och fastigheter utreds vidare.

ansvaret för museiverksamheten, medan de nybildade ideella föreningarna fick det operativa ansvaret för museiverksamheten. Stiftelsens styrelse och dess chef, landsantikvariern, har således dubbla roller – att själv bedriva kulturmiljövård och samtidigt vara uppdragsgivare för museiverksamheten och ägare av dess samlingar och donationsmedel.

Stiftelsen och de båda läns museerna bedriver var för sig en framgångsrik verksamhet. De intervjuade vittnar också om att samarbetsklimatet på senare år har förbättrats. Samtidigt tycks alla berörda vara eniga om att den nuvarande organisationen är oklar vad gäller ansvarsfördelningen och skapar konflikter. Meningarna går isär om vilken grad av inflytande stiftelsen, i egenskap av uppdragsgivare, bör ha över de båda museernas verksamhet. Denna diskussion gäller inte minst beslutanterätten över de donationsmedel som främst Läns museet Halmstad fått, liksom äganderätten till samlingarna. Också medelsfördelningen mellan de tre verksamheterna har skapat konflikter.

Vi har noterat en tydlig förväntan på att vi ska presentera en organisationslösning som förtydligar rollerna för alla parter, såväl styrelser som anställda. Som vi ser det utgör nuvarande organisation ett mellanting mellan en sammanhållen organisation och tre självständiga verksamheter, utan att riktigt tillgodose någondera syftet. Vi kan därför se två principiellt olika handlingsvägar. Den ena innebär att upplösa de båda ideella föreningarna och **samla all läns museiverksamhet inom Stiftelsen Hallands läns museer**. Med *en* styrelse och *en* chef för skulle man få möjlighet att samordna och fokusera verksamheten och fördela arbetsuppgifter och resurser på ett rationellt sätt. Helt avgörande för om en sådan sammanslagning ska lyckas är dock att den vinner acceptans bland stiftarna, hos personalen och i omvärlden. De ansatser i denna riktning som redan gjorts, liksom de ingående samtal som vi fört, får oss att hysa allvarliga tvivel om denna väg är framkomlig. Även om läns museerna har ett regionalt uppdrag är nämligen också deras lokala förankring och handlingsfrihet viktig för verksamhetens dynamik och fortsatta utveckling. Inte minst de båda värdkommunernas engagemang är av avgörande betydelse.

Därmed måste också en andra handlingslinje övervägas, som innebär att de **båda museerna lösgörs från stiftelsen och får egna regionala uppdrag, direkt från Region Halland**. Det skapar en direkt relation mellan uppdragsgivare och utförare, utan det mellanled som stiftelsen i dag utgör. Det gör det också möjligt att på mer likvärdiga villkor lägga regionala museiuppdrag på andra museer (jfr avsnitt 4.1). Vid sidan av det regionala huvuduppdraget föreslås respektive läns museum även erhålla ett lokalt uppdrag från sin värdkommun. Det kommunala bidrag som i dag slussas genom stiftelsen skulle därmed utbetalas direkt till det egna läns museet, som ersättning för detta uppdrag. Våra samtal visar tydligt att ett direkt inflytande över respektive museum är

en förutsättning för att öka värdkommunens engagemang i det egna läns museet för att utveckla dess verksamhet. För att inte museerna ska bli främst en lokal angelägenhet är det icke desto mindre önskvärt att Region Halland ingår i huvudmannakretsen. Med tanke på verksamhetens omfattning bör man också överväga att ombilda de ideella föreningarna till aktiebolag med Region Halland och respektive kommun som hälftenägare. Ett sådant delat ansvar tror vi skapar bäst förutsättningar för ett fullt engagemang från båda parter. Även de båda museiföreningarna, som en gång ägde samlingarna, bör beredas plats i styrelsen. Exempelvis skulle Region Halland och hemkommunen kunna utse två ledamöter vardera och museiföreningen en ledamot till respektive styrelse.

Som ett led i denna förändring bör den strikta principen att Region Halland svarar för tre femtedelar av finansieringen och respektive värdkommun en tredjedel vardera överges. Den har försvårat en naturlig ansvarsfördelning mellan de båda museerna och även kritiserats av Kulturrådet, då den tillämpats vid fördelningen av statliga utvecklingsmedel till museerna. I stället bör Region Halland träffa individuella uppgörelser med Halmstad och Varbergs kommuner om finansieringen av respektive museum.

Stiftelsens egen verksamhet består huvudsakligen av kulturmiljövård. Denna har sedan länge haft en utvecklingsinriktad prägel och är ett viktigt instrument i det regionala utvecklingsarbete som Region Halland är huvudansvarig för. En nära anknytning till Region Halland är därför önskvärd. Med runt 20 medarbetare, varav de flesta arbetar med uppdragsfinansierad verksamhet, låter sig kulturmiljövården dock inte alldeles enkelt integreras i Region Hallands kansli. Det förefaller också svårt att organisatoriskt lösgöra den skattefinansierade kulturmiljövården från den uppdragsfinansierade. Därför föreslår vi att **kulturmiljövården i dess helhet överförs till ett aktiebolag med Region Halland som ägare** – aktiebolagsformen är lämplig för en verksamhet som till så stor del är intäktsfinansierad. Dess kontaktytor gentemot allmänheten kan på samma villkor som i dag tillgodoses genom de båda läns museerna, folkbiblioteken och andra offentliga rum.

En viktig fråga vid en sådan tredelning av verksamheten är om statsbidraget kan utbetalas direkt till respektive museum och till kulturmiljövården. Vi har inte funnit några avgörande hinder för detta, annat än att en formulering måste ändras i regleringsbrevet till Kulturrådet, där Stiftelsen Hallands läns museer står som mottagare för bidrag till regionala museer. Regleringsbrevet förnyas dock varje år av regeringen. Efter samtal med sakkunniga inom området bedömer vi att det finns goda möjligheter att i samförstånd med kulturdepartementet och Kulturrådet åstadkomma den önskvärda förändringen. Den är ju också i linje med Kulturrådets önskemål om en tydligare ansvarsfördelning

mellan museerna. Statbidraget regleras i förordning 1996:1598 om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Ovanstående förslag innebär att **Stiftelsen Hallands läns museer förvandlas till en renodlad ägarstiftelse**, utan egen verksamhet. Det borde ytterligare minska risken för rollkonflikter mellan stiftelsen och de båda läns museerna. Det har föreslagits att stiftelsens samlingar, fastigheter och donationsfonder skulle återföras till respektive läns museum, varefter stiftelsen skulle kunna upplösas. Det skulle dock medföra vittgående juridiska och praktiska komplikationer, som vi ej inom de tidsramar som stått till förfogande haft möjlighet att utreda. Därför föreslår vi att stiftelsens framtid och förvaltningen av museernas samlingar, donationsmedel och fastigheter utreds vidare.

Fora för tankeutbyte och samverkan

Många av de intervjuade påtalar frånvaron av ett gemensamt forum för tankeutbyte och samverkan för de regionala kulturverksamheterna, vilket upplevs vara en brist. Inte minst chefstjänstemännen saknar den **chefsgrupp** som varit vilande de sista åren (jfr avsnitt 2.1). Det anges visserligen tydligt i de institutionsuppdrag som Region Halland träffat med olika organisationer att dessa själva ska skapa strategiska allianser och mötesplatser med andra verksamheter och organisationer. Ett skäl till detta förhållningssätt är att Region Halland i dag saknar personalresurser för att hålla ett sådant samverkansforum vid liv. Samtidigt är åtskilliga av institutionscheferna nya på sina poster. I några fall är de också helt nya i organisationen och i länet och har därför ett särskilt behov av kollegialt utbyte. Av detta och andra skäl planerar kulturchefen att återaktivera chefsgruppen, vilken är tänkt att träffas 1-2 gånger om året. Det mer löpande, operativa utbytet över organisationsgränser avses dock att ske i uppdrags- och resultatorienterade grupper, vilka också kan variera över tiden. Den årliga uppföljningen av institutionsuppdragen kommer dessutom att ge rika tillfällen till avstämning mellan kulturchefen och de olika institutionscheferna.

Vi har förståelse för att chefsgruppen under en tid varit vilande och delar bedömningen att de planerade uppföljningssamtalen kommer att tillgodose en del av behoven av avstämning. Vi tycker icke desto mindre att det är ett klokt beslut att återaktivera chefsgruppen. Det svarar mot ett tydligt artikulerat behov, och man ska inte underskatta betydelsen av att känna att man tillhör en definierad krets, även med en mer begränsad mötesfrekvens. Med tanke på att så många av institutionscheferna är nya på sina poster kan det också vara värt att överväga någon aktivitet som stärker samhörigheten, exempelvis en årlig gemensam utvecklingsdag med några intressanta gäster utifrån. Idén om **uppdrags- och resultatorienterade grupper** förefaller klok och genomtänkt. Det är dock viktigt att dessa gruppers uppdrag stäms

FÖRSLAG

Region Halland tar ett tydligare och mer aktivt ansvar för samråd och samverkan mellan kulturverksamheterna. Ett sätt att stärka banden mellan dessa är att bjuda in till återkommande kulturdag, där länets kulturliv får tillfälle att samlas.

av gentemot den hittills mycket livaktiga **konsulentgruppen** (jfr avsnitt 2.1). Under våra samtal har det dessutom på flera håll rests frågetecken om denna grups framtid, sedan rollen som sammankallande flyttats från länsteaterföreningen och nu alternerar mellan medlemsorganisationerna. En sammanhållen organisation för konsulentverksamheten, som ovan skisseras, gör denna fråga i allt väsentligt inaktuell. I annat fall är det av stor vikt att Region Halland säkerställer att konsulentsamverkan upprätthålls och fördjupas, och att de olika gruppernas uppdrag och ansvarsområden är tydligt avstämda mot varandra.

Som ett komplement till dessa avgränsade, exekutiva grupper är det önskvärt att på ett bredare plan knyta samman Hallands jämförelsevis små kulturverksamheter och skapa fora för befruktande idéutbyte och samverkan. En väg som med framgång prövats i flera län är regelbundna, vanligen årligen återkommande, samlingar av länets kulturliv. Värdskapet för sådana **kulturdagar** kan med fördel alternera mellan Region Halland och enskilda kommuner, med Region Halland som ytterst ansvarig. Där kan parallella, mindre seminarier och överläggningar varvas med presentationer i plenum, gärna med spännande gäster utifrån som delar med sig av tankar och nyheter om kulturliv och kulturpolitik.

4.4 Region Halland som uppdragsgivare

Genom de överenskommelser som Region Halland träffat med regionala kulturinstitutioner och organisationer har det på ett genomtänkt och systematiskt sätt utvecklat sin roll som uppdragsgivare. Precis som när det gäller den regionala kulturverksamhetens struktur finns det dock utrymme för att utveckla rollen som uppdragsgivare ytterligare. I detta avsnitt presenteras några förslag i denna riktning.

Preciserade uppdrag

Stort arbete har lagts ned på omsätta de brokiga engagemang som övertogs av landstinget i institutions- och organisationsuppdrag samt projektverksamhet. Det har givit Region Hallands engagemang inom kulturområdet en tydligare struktur och även givit tillfälle till dialog med de organisationer som axlat dessa uppdrag. Nästa steg i denna utveckling är naturligen att precisera uppdragen ytterligare och därvid, i samråd uppdragstagaren, tydligare prioritera mellan olika ändamål och uppgifter. Det vore också önskvärt att i överenskommelserna ange ett begränsat antal effektmål, förankrade i *Halland – bästa livsplatsen*. En sådan precisering av uppdraget skulle också underlätta uppföljning och utvärdering och tvingar fram ställningstaganden till vad man egentligen vill åstadkomma med de avsatta resurserna.

Det bör påpekas att flera av uppdragstagarna efterfrågar sådana preciseringar. Det kan också tyckas naturligt att Region Halland, sedan man genom överenskommelserna givit den regionala kulturpolitiken en struktur, söker precisera dess innehåll. Ett alternativ kan vara att ersätta ett vidsträckt institutionsuppdrag med ett smalare basuppdrag, kompletterat med enskilda, tidsbegränsade uppgifter.

Tydligare former för redovisning

Vi har översiktligt granskat verksamhetsberättelserna för 2006 för de organisationer som har ett institutionsuppdrag från Region Halland och konstaterar att dessa har väldigt olika utseende. I de flesta fall är det svårt att utläsa i vilken utsträckning överenskommelsen har uppnåtts. I några fall ges ingen som helst vägledning. Detta var visserligen det första året som överenskommelserna tillämpades. Många organisationer har dessutom mycket begränsade administrativa resurser.

Det hindrar inte att det finns ett tydligt behov av att precisera hur redovisningen av uppdraget ska göras. Det handlar inte om att kräva in fler uppgifter och längre redogörelser. Snarare handlar det om att komma överens om en enkel mall och skapa utrymme för regelbundna muntliga avstämningar av uppdraget, liksom att finna en form för hur regionstyrelsen återkommande får en återkoppling från dessa uppdrag.

FÖRSLAG

Institutionsuppdragen preciseras i dialog med uppdragstagarna. En tydligare prioritering mellan olika ändamål och uppgifter bör eftersträvas och ett fåtal relevanta effektmål anges.

FÖRSLAG

Formerna för att redovisa institutionsuppdragen preciseras, skriftligt såväl som muntligt.

Kansliresurser för kulturfrågor

De förslag som ovan presenteras ställer tydliga krav på Region Hallands beställarförmåga. Ansatsen att integrera kulturfrågorna i det övergripande regionala utvecklingsarbetet är vällovlig. Budgetmässigt omfattar dock kulturverksamheten runt en tredjedel av Region Hallands verksamhet, även om den avgränsas till institutionsuppdrag och kulturprojekt. Region Hallands handlingsprogram för kultur ger uttryck för en hög ambitionsnivå. De 15 institutionsuppdragen och de 37 organisationsuppdragen ska kontinuerligt följas upp och utvärderas. Uppdragen behöver preciseras och formerna för redovisning utvecklas. Därtill bedrivs ett stort antal kulturprojekt. Som uppdragsgivare, huvudman och finansiär måste Region Halland ständigt finnas till hands som samtalspartner och problemlösare. Allt detta ställer krav på fortlöpande och dynamisk dialog med ett stort antal aktörer med starkt skiftande verksamheter och problemställningar. Föresatsen att med kulturens hjälp öka Hallands attraktivitet ställer ytterligare krav på förmågan till långsiktigt strategiskt tänkande.

Förtroendet för regionkansliets kunnande och engagemang inom kulturområdet är grundmurat och har med anmärkningsvärd tydlighet framgått av våra samtal. Lika entydig är dock uppfattningen att kulturfrågorna får för litet utrymme inom regionkansliet. När landstinget var huvudman för verksamheten handlades de i huvudsak av en kulturenhet med en kulturchef och två kultursekreterare. I dag faller huvuddelen av dessa uppgifter på en enda person, kulturchefen, med stöd av en projektanställd som på drygt halvtid arbetar med kulturfrågor. Vi bedömer att dessa personalresurser är klart otillräckliga för att leva upp till de föresatser handlingsprogrammet och föreliggande utredningsuppdrag ger uttryck för. Ett långsiktigt strategiskt utvecklingsarbete kräver personalmässig kontinuitet och stabilitet.

Regionstyrelsen och kulturen

Region Halland har inget särskilt politiskt beslutsforum för kulturfrågor, lika lite som för andra frågor. Alla frågor hanteras direkt av regionstyrelsen och regionfullmäktige. Härigenom ska de kunna hanteras i ett sammanhang, i stället för inom avgränsade fack. Tanken bakom detta är god. Även om några av de intervjuade förespråkar en särskild kulturnämnd, som ett sätt att ge kulturfrågorna ökat politiskt utrymme, är andra rädda för att kulturfrågorna därigenom skulle bli marginaliserade. Vi delar denna farhåga och vill heller inte förorda några särlösningar för kulturen; förtroendemannaorganisationen måste ses i ett sammanhang.

I snart sagt alla intervjuer med kulturinstitutionernas och organisationernas presidier har icke desto mindre denna fråga förts på tal. Vad man efterfrågar är en ”ingång” till regionstyrelsen, en eller flera leda-

FÖRSLAG

Region Hallands kansliresurser inom kulturområdet förstärks för att utveckla rollen som uppdragsgivare och samtalspartner för de regionala kulturverksamheterna.

FÖRSLAG

En kulturberedning inrättas i regionstyrelsen, alternativt utses ett par ledamöter med särskilt ansvar för kulturfrågor, detta för att skapa en kontaktyta gentemot kulturverksamheternas styrelser och ge kulturpolitiken större utrymme inom regionstyrelsen.

möter som fungerar som kontaktyta och samtalspartner för styrelserna och som kan verksamheten. Ett sätt att åstadkomma detta vore att utse en mindre **kulturbedning** inom regionstyrelsen, förslagsvis en eller två majoritetsföreträdare och en oppositionsföreträdare, naturligen samtidigt som liknande beredningar inrättas för andra frågor. Alternativt kan **ett par ledamöter i regionstyrelsen** utses som kulturan-svariga. Poängen med ett sådant förfarande är att skapa en kontaktyta gentemot kulturverksamheternas styrelser och den vägen även öka intresset för och kunskapen om kulturfrågor i regionstyrelsen, något som flera av de intervjuade upplever saknas idag.

Vi har förstått att ambitionerna redan i dag är höga om att utveckla regionstyrelsen som ett forum för strategiska diskussioner av detta slag. Ovanstående förslag kan därför med fördel kombineras med att kulturinstitutionernas presidier någon gång per år får **träffa hela regionstyrelsen**, kanske i samband med en temadag om regional kulturpolitik, och därvid få tillfälle att diskutera strategiskt viktiga frågor.

Kulturbudget och kulturinvesteringar

Det finns givetvis inget entydigt samband mellan en större kulturbudget och ett mer attraktivt län. De lokala och regionala kulturbudgeterna kan också kompletteras med statsbidrag och med EU- och näringslivsmedel. Problemet är bara att dessa externa finansieringskällor genomgående kräver lokal och regional medfinansiering. Jämfört med stora grannlän som Skåne och Västra Götaland har Halland också ett begränsat befolknings- och skatteunderlag att bygga regionala kulturinstitutioner på.

I detta perspektiv är det en svaghet att den kommunala sektorn i Halland, sin jämförelsevis starka ställning till trots, avsätter väsentligt mindre resurser på kultur än i andra län, räknat per invånare. Som visats i avsnitt 3.2 skulle kommunerna sammantaget behöva avsätta ytterligare 45 miljoner kronor per år för att nå upp till riksgenomsnitt och landstinget genom Region Halland ytterligare 15 miljoner kronor. Med ett tillskott till driftbudgeten för regional kulturverksamhet på i storleksordningen 15 miljoner kronor skulle den regionala kulturpolitiken väsentligt kunna förstärkas och uppnå den konstnärliga spets och lyskraft som efterlysts i vårt uppdrag. I detta kapitel har vi föreslagit en rad strategiska insatser. Flera av dem kräver att nya resurser tillförs, till såväl investeringar som ökade driftkostnader:

1. En utveckling av Varbergs fästning och dess borggård samt av Tjolöholms slott som säte för evenemang och utställningar.
2. En utveckling av Läns museet Varbergs lokaler.
3. En tillbyggnad av Läns museet Halmstads lokaler.

FÖRSLAG

Region Halland tillförs ytterligare resurser för att genom ett antal utvalda, strategiska insatser öka Hallands attraktivitet. Ett tillskott till driftbudgeten för regional kulturverksamhet på i storleksordningen 15 miljoner kronor per år bedöms vara nödvändigt för att genomföra ovanstående förslag och uppnå den konstnärliga spets och lyskraft som eftersträvas.

4. Mindre regionala uppdrag till andra museer än de båda läns museerna.
5. Större uppdrag till Isildurs bane och Teater Albatross.
6. En årlig halländsk kulturfestival.
7. En sammanhållen konsulentorganisation med en egen chef och ett nytt, kompletterande uppdrag att understödja kulturentreprenörer inom respektive verksamhetsområde.
8. En sammanhållen teater- och musikinstitution med väsentligt större resurser än i dag.
9. En kulturberedning eller ett par utpekade kulturansvariga ledmöter i regionstyrelsen, som kan fungera som samtalspartners med kulturverksamheternas styrelser.
10. En förstärkning av Region Hallands kansliresurser inom kulturområdet.

En förstärkning av den regionala kulturbudgeten skulle dessutom kunna fungera som hävstång för att få tillgång till ytterligare statliga och europeiska resurser och medverkan från det halländska näringslivet.

Utrymmet för Region Halland att väsentligt stärka sin **kulturbudget** genom omprioriteringar från andra områden är begränsat. En förstärkning av driftbudgeten för regional kulturverksamhet i den storleksordning vi här talar om torde därmed förutsätta att medlemmarna skjuter till mer resurser. Som tidigare ansvarig för den regionala kulturverksamheten och som huvudfinansär av Region Halland riktas uppmärksamheten naturligt nog främst mot landstinget. En förstärkning av de regionala kulturpolitiken i den storleksordning som här diskuteras kräver emellertid en samsyn bland alla Region Hallands medlemmar. I den mån även kommunerna är villiga att höja sina ambitioner inom kulturområdet, så att de närmar sig riksgenomsnittet, kan det också bli aktuellt att utforma en del av denna nysatsning som en gemensam insats, då naturligen kanaliserad genom Region Halland.

En omständighet som ofta påtalats i våra samtal är att Region Halland saknar möjligheter till större **investeringar** inom kulturområdet, liksom inom andra områden. Också här krävs överenskommelser med medlemmarna i varje enskilt fall. I flera fall är en enskild kommun den naturliga medaktören, som den diskuterade utbyggnaden av Läns museet Halmstad. I många fall riktas dock även här förväntningarna främst emot landstinget. I åtskilliga av våra samtal har det påtalats att frågor av denna typ bllas fram och tillbaka mellan landstinget och Region Halland, utan att någon vill axla ansvaret för dem. I detta sammanhang anser många att landstinget har en alltför begränsad **”beställarförmåga”** inom området – sedan alla tjänstemannaresurser överförts till Region Halland – och naturligt nog intar hållningen att kulturen numera är Region Hallands ansvar.

Med den rollfördelning som i Halland råder mellan kommuner, landsting och region är det icke desto mindre av avgörande vikt att den helt dominerande finansiären, landstinget, engageras i en kontinuerlig dialog och själv bibehåller ett aktivt engagemang som strategisk partner och huvudman. En handlingsväg skulle kunna vara att tillämpa någon form av medlemsråd, där gemensamma investeringsbehov diskuteras.

Referenser

Muntliga källor

Längre intervjuer har genomförts med:

- Andersson, Björn*, ordförande, Hallands Idrottsförbund (2007-11-20).
- Andersson, Ove*, styrelsens vice ordförande, Stiftelsen Hallands läns museer (2007-10-04)
- Andreae, Martin*, stadsdirektör, Jönköpings kommun (2007-12-14)
- Andreasson, Ingemar*, kulturchef, Region Halland (2007-10-03, 2007-11-01, 2008-01-16 med flera tillfällen)
- Angviken, Lena*, styrelsens ordförande, Teater Halland AB (2007-10-22)
- Aronsson, Lars*, kultur- och fritidschef, Laholms kommun (2007-12-19)
- Asklund, Per*, kommunstyrelsens ordförande, Laholms kommun (2008-01-17)
- Bennet, Carl*, styrelsens ordförande, Getinge AB (2007-11-23)
- Bergendahl, Christer*, styrelsens ordförande, Läns museet Varberg (2007-11-14)
- Bergenheim, Gösta*, kommunstyrelsens ordförande, Varbergs kommun (2007-12-17)
- Bertilsson, Ulrika*, enhetschef, Region Halland (2007-11-01, 2008-01-16)
- Boqvist, Agneta*, museichef, Läns museet Varberg (2007-11-14)
- Borgman, Daniel*, Tillväxtenheten, Region Halland (2007-11-01)
- Börjesson, Agneta*, styrelsens ordförande, Musik i Halland (2007-10-12)
- Carlberg, Lena*, styrelsens ordförande, Hallands länsteaterförening (2007-10-08)
- Danred, Nils*, enhetschef, Region Halland (2007-10-03)
- Ehrenborg, Therése*, kultursekreterare, Laholms kommun (2007-12-19)
- Ekman, Lena*, styrelsens ordförande, Läns museet Halmstad (2007-10-29)
- Eliasson, Anette*, regionbibliotekschef, Regionbiblioteket Halmstad (2007-11-01)
- Engström, Lena*, avdelningschef, kulturförvaltningen, Halmstads kommun (2007-12-10)
- Ericsson, Barbro*, styrelsens ordförande, Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden (2007-11-20)
- Eriksson, Mats*, landstingstyrelsens ordförande, Landstinget Halland (2007-12-20)
- Folkesson, Mats*, länsantikvarie, länsstyrelsen i Hallands län (2007-11-30)
- Graf, Carl Fredrik*, kommunstyrelsens ordförande, Halmstad kommun (2008-01-16)
- Gustafsson, Anne*, f d barnteaterkonsulent, Hallands länsteaterförening (2007-11-01)
- Gustafsson, Christer*, länsantikvarie, Stiftelsen Hallands läns museer (2007-10-29)
- Hjert, Johan*, chef för Kulturskolan, Laholms kommun (2007-12-19)
- Holmgren, Björn*, teaterkonsulent, Hallands bildningsförbund (2007-12-04)
- Jakobsson, Robert*, Teater Albatross (2007-11-19)
- Johansson, Jan-Olof*, styrelsens vice ordförande, Teater Halland AB (2007-10-22)
- Johansson, Mats*, Isildurs Bane (2007-11-20)
- Johansson, Torbjörn*, musikkonsulent Musik i Halland (2007-10-29)

- Jönsson, Göran*, Tillväxtenheten, Region Halland (2007-11-01)
- Jönsson, Marita*, länshemslöjdskonsulent, Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden (2007-11-20)
- Karlsson, Göran*, regionstyrelsens ordförande, Region Halland (2007-11-29 med flera tillfällen)
- Karlsson, Ingvar*, styrelsens ordförande, Hallands bildningsförbund (2007-10-22)
- Karlsson, Mikael*, länshemslöjdskonsulent, Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden (2007-11-20)
- Kollmats, Lennart*, styrelsens ordförande, Stiftelsen Hallands länmuseer (2007-10-04)
- Lang, Anne*, konstkonsulent, Merkonst i Halland (2007-11-06)
- Lind, Björn*, länsbildningskonsulent, Hallands bildningsförbund (2007-10-22)
- Lindmark, Lars*, ordförande, Hallands Handikappidrottsförbund (2008-02-05)
- Lundström, Sven*, museichef, Läns museet Halmstad (2007-10-29)
- Mared, Susanne*, informationschef, Hylte kommun (2007-12-18)
- Meltzer, Marianne*, länsmusikchef, Musik i Halland (2007-10-29)
- Molin, Björn*, styrelsens ordförande, Hallands Arkivförbund (2007-10-22)
- Nilsson, Christina*, styrelsens vice ordförande, Musik i Halland (2007-10-12)
- Nitescu, Mircea*, förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen, Varbergs kommun (2007-12-13)
- Nordstrand, Björn*, styrelsens ordförande, Hotell Tylösand (2007-12-04)
- Olsson, Birgitta*, filmkonsulent, Film i Halland (2007-10-30)
- Ohlsson, Lennart*, kommunstyrelsens ordförande, Hylte kommun (2008-01-14)
- Olsson, Sigge*, förvaltningschef, kulturförvaltningen, Halmstad kommun (2007-12-10)
- Olsson, Thomas*, Isildurs Bane (2007-11-20)
- Quentzer, Kerstin*, ordförande, Nämnden för hemslöjdsfrågor, f d kulturchef, Västra Götalandsregionen (2007-12-03)
- Persson, Anders*, länsarkivarie, Hallands Arkivförbund (2007-10-22)
- Rane-Andersson, Maj-Britt*, regionstyrelsens vice ordförande, Region Halland (2007-12-17)
- Ridell, Stefan*, VD, Teater Halland AB (2007-11-14)
- Romanus, Mika*, biträdande avdelningschef, avdelningen för konst och kultur, Statens Kulturråd (2008-01-18)
- Sahlström, Ingegerd*, kommunstyrelsens vice ordförande, Halmstad kommun (2008-01-16)
- Sennerdal, Inger*, biblioteks- och kulturchef, Falkenbergs kommun (2007-12-18)
- Sidén, Maria*, VD, Stiftelsen Tjolöholms slott (2008-01-24)
- Sverkerson, Vicky*, danskonsulent, Dans i Halland (2007-11-06)
- Tevelldal, Lena*, länsteaterkonsulent, Hallands länsteaterförening (2007-11-01)
- Wadström, Marie*, ordförande i Nämnden för Kultur och Turism, Kungs-backa kommun (arbetsgivare för filmkonsulent) (2007-10-30)
- Wernersson, Marie-Louise*, kommunstyrelsens ordförande, Falkenbergs kommun (2008-01-17)
- Wilén, Lennart*, styrelsens vice ordförande, Hallands länsteaterförening (2007-10-08)
- Åström, Erik*, sakkunnig, avdelningen för konst och kultur, Statens Kulturråd (2008-01-18)
- Åström, Gillis*, fastighetsförvaltare, Statens Fastighetsverk (2007-12-13)
- Ödman, Per*, kommunstyrelsens ordförande, Kungsbacka kommun (2008-01-23)

Skriftliga källor

Region Halland

Halland – bästa livspplatsen. Regional utvecklingsstrategi för 2005-2020

Tillväxtprogram 2007-2010 för Halland

Handlingsprogram för kultur – en process åren 2003-2006 → 2020

Kultur i Halland (2005)

Verksamhetsplan och budget för 2006

Verksamhetsplan och budget för 2007

Utredningen Regionalt och kommunalt stöd till Hallands Arkivförbund och tre större arkiv i Halland

Organisationer med institutionsuppdrag

Dans i Halland: *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av PM

Film i Halland: *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av PM

Hallands Arkivförbund: *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av PM och informationsbroschyrer

Hallands bildningsförbund: *Verksamhetsberättelse 2006, Långsiktig verksamhetsplan, Verksamhetsplan 2007* samt ett urval av informationsbroschyrer

Hallands handikappidrottsförbund: *Verksamhetsberättelse 2006*

Hallands idrottsförbund: *Verksamhetsberättelse 2006*

Hallands länsteaterförening: *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av PM och informationsbroschyrer

Halländska Hemslöjdsföreningen Bindslöjden: *Verksamhetsredovisning 2006* samt ett urval av broschyrer och PM

Isildurs Bane: *Verksamhetsberättelse i korthet 2004-2007*

Länsmuseet Halmstad: *Årsredovisning för 2006* och *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av informationsbroschyrer

Länsmuseet Varberg: *Årsredovisning 2006* och *Förvaltningsberättelse 2006* samt ett urval av informationsbroschyrer

Merkonst i Halland: *Verksamhetsberättelse 2006* samt ett urval av informationsbroschyrer och PM

Musik i Halland: *Årsredovisning 2006* samt ett urval av PM

Regionbibliotek Halland: *Om verksamheten 2006* samt ett urval av rapporter och PM

Stiftelsen Hallands läns museer: *Årsredovisning och revisionsberättelse för räkenskapsåret 2006* samt stiftelseurkund och ett urval av PM och avtal mellan stiftelsen och de båda läns museerna

Stiftelsen Hallands läns museer (Christer Gustafsson red.): *Tio år med Hallandsmodellen (2003)*

Teater Albatross: *Verksamhet 2006*

Teater Halland AB: *Årsredovisning 2006* samt ett urval av informationsbroschyrer

Offentligt tryck

Budgetpropositionen 2007, Utgiftsområde 17: *Kultur, medier, trossamfund och fritid*

Proposition 1996/97:3 *Kulturpolitik*

SOU 2007:10 *Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft*. Slutbetänkande från Ansvarskommittén

SOU 2007:13 *Regional utveckling och regional samhällsorganisation*. Sekretariatsrapport nr 3 från Ansvarskommittén

SOU 2006:34 *Den professionella orkestermusiken i Sverige*. Betänkande från Orkesterutredningen.

SOU 1995:85 *Tjugo års kulturpolitik 1974-1994*. Rapport från Kulturutredningen

Kommittédirektiv 2007:99 *Kulturpolitikens inriktning och arbetsformer*

Kulturrådet: *Kulturen i siffror 2006//3* (2006)

Annan litteratur

KK-stiftelsen, *FUNK – en tillväxtmodell för upplevelseindustrin* (2006)

Nätverkstan Kultur i Väst, *Den ofrivillige företagaren*. En studie av kultur, ekonomi och företagande (2002)

Stiftelsen Framtidens kultur: *Förnyelse är möjligt*. Slutrapport från programområdet Förnyelse av kulturinstitutioner (2000)

Box 538, 301 80 Halmstad
Besöksadress: Kristian IV:s väg 1
Tel 035-17 98 00
Fax 035-17 98 98
www.regionhalland.se
kansli@regionhalland.se